

VVP-Voorstellen
Strategische 'doorbraken' en 'quick wins'

Inhoud

Bestuurszaken:	pag. 3
Strategische doorbraken en quick wins per beleidssector	pag. 8
Cultuur:.....	pag. 9
Welzijn/ontwikkelingssamenwerking:	pag. 12
Jeugd:	pag. 16
Wonen:	pag. 18
Sport:	pag. 21
Onderwijs:	pag. 23
Buitengebied (milieu, landbouw en platteland):	pag. 25
Water:	pag. 26
Landbouw:	pag. 27
Milieu:	pag. 29
Mobiliteit:.....	pag. 31
Ruimtelijke ordening:	pag. 34
Economie:	pag. 37
Toerisme:	pag. 40
Europa:	pag. 43

De Vlaamse interne staatshervorming als uitdaging voor het provinciaal bestuursniveau

Voor het provinciaal bestuursniveau vormt de 'interne staatshervorming' niet alleen een uitdaging maar vooral een belangrijke opportuniteit om zijn positie in het bestuurlijk landschap scherp te stellen en om, meer in het algemeen, tot een efficiënter en democratischer bestuurlijk Vlaanderen te komen.

Essentieel hierbij is de politieke wil bij de betrokken bestuursniveaus om uiteindelijk operationele conclusies te trekken uit de vele studies, pacts, afsprakennota's en kerntakendebatten van de voorbije decennia.

De VVP wenst in dit debat zes bestuurskundige doorbraken te formuleren

Deel 1: Zes bestuurlijke doorbraken

Doorbraak 1: op- en herwaardering van het verkozen provinciaal bestuursniveau

De VVP is tevreden dat er een open debat tussen gelijkwaardige partners gevoerd zal worden en dat het regeerakkoord dan ook spreekt van een 'volwassen partnerschap met de lokale en provinciale besturen'.

De Vlaamse provincies benadrukken dat er een wezenlijk verschil is tussen enerzijds de provincie als een verkozen bestuursniveau en anderzijds de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse gedeconcentreerde 'provinciale' diensten.

De democratische legitimiteit van rechtstreeks verkozen bestuursniveaus kan hoe dan ook geen voorwerp van discussie zijn. Deze legitimiteit vindt immers zijn oorsprong in de organieke decreten. Voor het provinciaal bestuursniveau is de missie zoals geformuleerd in artikel 2 van het Provinciedecreet van essentieel belang. Deze missie berust op interbestuurlijke consensus. De taakstelling bevat vier bevoegdheden: bovenlokale taakstelling, gebiedsgerichte samenwerking, ondersteuning van andere overheden op hun verzoek en medebewindstaken.

Bestaande intermediaire bevoegdheden niet meer door de provincies laten opnemen, betekent dat deze taken naar de Vlaamse overheid of naar de lokale besturen verschuiven. Indien de Vlaamse overheid meer provinciale taken zal opnemen zal dit leiden tot centralisme en een sluipende 'verambtelijking' van beslissingsbevoegdheid. Indien lokale besturen zich onderling moeten verenigen om provinciale taken uit te voeren zal dit leiden tot herverdelingsmoeilijkheden en een inefficiënte besluitvorming vanuit bovenlokaal belang.

De interne staatshervorming biedt de opportuniteit om de gemaakte afspraken over de taakstelling van de verschillende bestuursniveaus te evalueren en de taakstelling van het intermediaire

bestuursniveau te herbevestigen. Het komende institutionele debat biedt de bestuurlijke partners de kans om de Vlaamse provincies in de praktijk te erkennen als het enige democratisch gelegitimeerde streekbestuur.

De missie van het provinciaal bestuursniveau laat toe om de **provinciale activiteiten** te ordenen naar eigen beleid, taken op basis van decreten en convenanten en medebewindstaken. De missie van het provinciaal bestuursniveau laat ook toe om enkele belangrijke **functies** te definiëren. Deze zijn:

Planning en regie

Het provinciebestuur vervult een plannende en regisserende rol tussen centrale en decentrale, publieke en private en sectorale actoren.

De planningsbevoegdheid is noodzakelijk om integraal en geïntegreerd te werken en vormt de basis voor het voeren van een gebiedsgericht beleid. De bevoegdheid houdt eveneens belangenafweging, afstemming en verdeling in. Dit kan zich ten slotte ook vertalen in de provinciale ondersteuning van de planning naar de lokale overheden en private actoren wat leidt tot een verlichting van hun respectievelijke planlast.

De regierol is gericht op het opbouwen van draagvlakken voor beleidsvoering met gemeenten, Vlaamse overheid en het maatschappelijk middenveld en heeft tot doel om eveneens gebiedsgerichte, geïntegreerde en afgestemde beleidsprogramma's te realiseren. Tot deze regierol behoren ondersteuning van planning, netwerkvorming en afstemming tussen de verschillende sectoren.

Labo-functie/innovator

Als verkozen bestuursniveau dient men alert en attent te zijn voor nieuwe ontwikkelingen die zich voordoen in de maatschappij. Provincies zijn goed geplaatst voor het opzetten van vernieuwende initiatieven die een grote investering van financiële en personele middelen vereisen. Bij de bestuurlijke integratie van geslaagde projecten dienen er duidelijke afspraken gemaakt te worden met het Vlaamse beleidsniveau onder meer over de structurele inbedding ervan.

Gebiedsgerichte samenwerking

- Het gaat om het opnemen van taken die omwille van hun aard, schaal en de daarmee verbonden verdelingsvraagstukken een bovenlokale aanpak vergen en zich vaak situeren op niveau van de streek als relevante beleidsruimte
- Het is een beleidsvorm die een antwoord wil bieden op de toenemende complexiteit van de samenleving die niet langer vanuit één sector of één overheidsniveau kan worden aangestuurd, maar integendeel noodzaakt om op een meer geïntegreerde manier samen te werken.
- Het gaat om een manier van beleidsvoering waarin publieke en private actoren in horizontale verhoudingen via onderhandelingen en overleg naar geschikte oplossingen zoeken en waarbij participatie en interactie de doelmatigheid en de legitimiteit van het beleid moet versterken.

De taakstelling van het provinciale bestuursniveau moet steunen op een eigen fiscale autonomie. De fiscaliteit van de verschillende overheden zal dus interbestuurlijk moeten afgestemd te worden.

Wat betreft de medebewindstaken, moeten de nodige financiële afspraken gemaakt worden.

Doorbraak 2: de subsidiariteitstoets

De Vlaamse provincies onderschrijven ten volle **het subsidiariteitsprincipe**, overeenkomstig de definitie van ‘het Europees handvest inzake lokale autonomie’, en vragen dat het consequent wordt toegepast tussen de drie beleidsniveaus.

De decretale taakstellingen van de verschillende bestuursniveaus zijn al vanuit dit principe tot stand gekomen. Zo zijn het vanzelfsprekend de lokale besturen die aan zet zijn wanneer de lokale belangen van burgers, ondernemingen en het verenigingsleven centraal staan. De Vlaamse overheid en de provincies stellen zich in deze gevallen terughoudend op. Op hun beurt stellen de Vlaamse overheid en de lokale besturen zich eveneens terughoudend op wanneer bovenlokale belangen, streekontwikkeling en gebiedsgerichte werking centraal staan en dus de Vlaamse provincies aan zet zijn.

Bij de aangekondigde doorlichting van beleidsprocessen dienen de bedrijfseconomische principes van efficiëntie en effectiviteit te sporen met bestuurlijk principe van subsidiariteit.

Subsidiariteit toegepast op het provinciale bestuursniveau betekent dan ook dat beleidsbepalende en beleidsuitvoerende taken van intermediair niveau toekomen aan de provincies. De Vlaamse provincies vragen dan ook dat de gedeconcentreerde diensten van de Vlaamse overheid, indien blijkt dat hun taakstelling past in de provinciale missie, onder het gezag geplaatst worden van het provinciaal bestuursniveau als een ‘medebewindsbevoegdheid’.

Een tweede *doorbraak* terzake is dus het aanwenden van de **‘subsidiariteitstoets’**, toegepast op de voorstellen van quick wins en doorbraken geformuleerd in het Groenboek.

Doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model

Binnen het kader van het Vlaams regeerakkoord en rekening houdend met hoger vermelde ‘doorbraken’, missie en consequente toepassing van het subsidiariteitsbeginsel willen de Vlaamse provincies een concreet voorstel formuleren naar de bestuurlijke partners over de toekomstige taakstelling van het provinciaal bestuursniveau. Dit voorstel luidt:

Het algemeen uitgangspunt is de missie zoals geformuleerd in art. 2 van het provinciedecreet (zie doorbraak 1).

Voor de ‘persoonsgebonden taken’ worden onderhandelingen opgestart tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse provincies om tot concrete beleidsafspraken te komen die ofwel vertaald worden in decreten ofwel in bestuursovereenkomsten.

Dit proces van taakafspraken steunt het best op volgende voorwaarden:

- open dialoog;
- wederzijdse engagementen over adequate en consequente uitvoering;
- mogelijkheid tot het leggen van politieke klemtonen en maatwerk per provincie

Op basis van de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel (doorbraak 2) moeten volgende uitgangspunten rond bestuurlijke relaties gerespecteerd worden:

- De Vlaamse gedeconcentreerde diensten dienen op basis van hun missie functionele bestuursvormen te zijn en hebben als taakstelling de uitvoering van het Vlaams beleid. Deze technische diensten doen niet aan beleidsontwikkeling. Wanneer deze beleidsontwikkeling betrekking heeft op de toepassing van art. 2 PD is het provinciaal bestuursniveau aan zet;
- Coördinatie tussen deze Vlaamse diensten is echter wel nodig. Als commissaris van de Vlaamse regering kunnen de gouverneurs in staan voor deze coördinatie. Hun coördinatierol heeft even zeer betrekking op landgrensoverschrijdende projecten.
- Intergemeentelijke samenwerkingverbanden zijn er om gemeentelijke taken uit te voeren.
- Wanneer het gaat om bovenlokale taakstelling te behartigen of om bovenlokaal beleid te voeren komt dit toe aan het provinciaal of interbestuurlijk niveau (zie doorbraak 4 en 5);
- De adviesfunctie en de toekenning van vergunningen binnen een beleidsproces is een taak van het verkozen orgaan en behoort niet tot de taakstelling van een individuele ambtenaar. De advisering dient daarenboven per beleidsniveau gegroepeerd en geformuleerd te worden.

Een dergelijk model vraagt duidelijke afspraken rond enkele bestuurlijke instrumenten. Een voorzet:

Databeheer

Databeheer dient interbestuurlijk uitgebouwd te worden waarbij data van de drie bestuursniveaus door de drie bestuursniveaus moeten kunnen worden geraadpleegd. Het instrument moet maximaal gezamenlijk en dus compatibel uitgebouwd worden. (bv. milieudatabank, databank fietspaden, Ongevallen-Gis, databank beschikbare studies).

Financiële ondersteuning:

- **Koppelsubsidies**

Deze subsidies worden volledig afgebouwd. Complementair beleid maar ieder met zijn beleidsverantwoordelijkheid moet als geldig alternatief mogelijk zijn.

- **Gekoppelde subsidies**

Gekoppelde subsidies zijn aangewezen op basis van interbestuurlijk overleg en voor interbestuurlijke dossiers.

- **Subsidies**

Tussen de overheden dient er een subsidiestrategie uitgewerkt te worden waarbij ieder bestuursniveau zijn verantwoordelijkheid neemt op basis van het takenprofiel. De provincies staan in voor de subsidiëring van het provinciaal beleid en van bovenlokale projecten. Overlappende subsidiëring wordt vermeden (zie ook gekoppelde subsidiëring).

Doorbraak 4: screening van het intermediair bestuurlijk landschap

Het is de VVP die het probleem van *'bestuurlijke verrommeling'* door de exponentiële aanwas van intermediaire bestuurscircuits heeft aangekaart en gewezen heeft op de risico's hiervan, nl. het verlies aan transparantie, effectiviteit en democratische controle. De vastgestelde inflatie aan intermediaire structuren vindt haar voornaamste oorzaken enerzijds in de te beperkte schaalgrootte van de lokale besturen om een doeltreffend antwoord te formuleren op de nieuwe maatschappelijke behoeften, en anderzijds in de ontwikkeling van steeds meer Vlaamse streekinstanties.

De vierde *doorbraak* behelst dus het aannemen van **een screening van het intermediaire bestuurlijk landschap** van de bestaande samenwerkingsstructuren met een herijking naar het juiste bestuursniveau, opheffing, hergroepering of hervorming ervan tot gevolg.

Steunend op deze screening zal het mogelijk worden om met respect voor het subsidiariteitsbeginsel en de basismissie van gemeenten en provincies, nieuwe en homogeneren samenwerkingsvormen te ontwikkelen in een sterk vereenvoudigd bestuurlijk landschap.

Doorbraak 5: decreet op de interbestuurlijke samenwerking

Een vijfde *doorbraak* vormt de totstandkoming van een nieuw **decreet op de interbestuurlijke samenwerking**, waarin de positie van de provincies als gelijkwaardige dynamische 'interfaces' tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen wordt versterkt door de creatie van een juridisch doeltreffend beleidsinstrumentarium op het vlak van de streekontwikkeling.

Bij de redactie van het decreet op de interbestuurlijke samenwerking wensen de Vlaamse provincies duidelijkheid te scheppen over de functies binnen dewelke het bovenlokaal of streekbestuur zijn verantwoordelijkheid zal opnemen. Essentieel is hierbij dat men het onderscheid maakt tussen instrumenten en methodes voor een dynamisch streekbestuur, die voor alle Vlaamse provincies dezelfde kunnen zijn, en de inhoudelijke beleidsdomeinen waarop ze kunnen worden toegepast en die sterk kunnen verschillen in functie van de concrete noden op streekniveau.

Naar aanleiding van een **decreet op de interbestuurlijke samenwerking** moeten de functies van het intermediair bestuursniveau duidelijk omschreven en bevestigd worden op basis van de terreinkennis van het provinciaal bestuursniveau en met nadruk op zijn regisserende rol, inclusief planning, samenwerking en beheersopdrachten op streekniveau, zijn ondersteunende taken (expertise en co-financiering), zijn herverdelende functie (beleidskeuzes op bovenlokaal niveau), en zijn capaciteit om innoverende (experimentele) initiatieven te ontwikkelen.

Doorbraak 6: oprichting permanent interbestuurlijk bestuursforum

Een zesde *doorbraak*, die hier onmiddellijk bij aansluit, is de oprichting van een **interbestuurlijk bestuursforum** waarin, ook op termijn, de uitgangspunten van de huidige interne bestuurshervormingen kunnen worden bewaakt en de resultaten ervan kunnen worden geëvalueerd en desgevallend bijgestuurd.

De structurele verankering van het *interbestuurlijk bestuursforum* is niet alleen belangrijk om eventuele betwistingen op te lossen maar ook om de bevoegdheid van de verschillende bestuursniveaus in residuaire aangelegenheden toe te wijzen en een dynamisch antwoord te kunnen formuleren op de snel evoluerende maatschappelijke noden.

Strategische doorbraken en quick wins per beleidssector

Strategische doorbraken en quick wins cultuur

De eerder besproken krijtlijnen die de provincies interbestuurlijk willen afspreken tussen de Vlaamse Gemeenschap en de provincies zelf (zie luik 'Bestuurszaken') kunnen van toepassing zijn op onderstaande sector.

Strategische doorbraken

Afstemming subsidiebeleid

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model (subsidies)

Er worden binnen het cultuurbeleid verdere afspraken gemaakt over de wederzijdse rollen in de subsidiëring van de culturele sector. Momenteel zijn enkel in het cultureel-erfgoedbeleid deze rollen bepaald in een protocol, waardoor duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijkheid opneemt. Voorstel is deze werkwijze door te trekken naar de andere sectoren.

Binnen verschillende subdomeinen van het cultuurbeleid kan efficiëntiewinst geboekt worden:

- **Kunstenbeleid:** Provincies subsidiëren vaak aanvullend, vaak wegens onvoldoende Vlaamse subsidiëring. Er is echter geen kader voor een complementair subsidiesysteem. In de kunstensubsidies is duidelijk nood aan een complementair kader en betere interbestuurlijke afstemming.
- **Sociaal-cultureel werk:** We stellen vast dat provincies hier provinciale afdelingen van landelijk georganiseerde koepels subsidieert. Deze provinciale afdelingen voeren voornamelijk het landelijk beleid uit, provinciaal beleid slaagt hier minder in accenten aan te brengen. Hier stellen we voor de subsidiëring van provinciale afdelingen op te nemen in de landelijke subsidiëring. Dit brengt een planlastverlaging voor zowel de betrokken landelijke organisaties als de betrokken besturen met zich mee
- **Cultuurcentra en gemeenschapscentra:** dit zijn gemeentelijke organisaties (dus ook lokale subsidiëring) die bovendien langs het decreet lokaal cultuurbeleid Vlaamse middelen ontvangen. Provincies subsidiëren deze instellingen (in verschillende mate) voor hun bovenlokale werking. Hier dringt een debat zich op. Vanuit de tweelagen-logica kan efficiëntiewinst geboekt worden door één beleidsniveau weg te nemen uit de subsidiestroom.

Onroerend erfgoedbeleid: complementair beleid

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model (koppelsubsidies)

Een gekend knelpunt in het Vlaamse onroerend erfgoedbeleid zijn de koppelsubsidies voor restauratiepremies. Provincies zijn al langer vragende partij om deze te verruilen voor een volwaardig complementair beleid. Op het gebied van erfgoed beschikken de provincies over een zeer degelijke expertise. Erfgoed is een regionaal verhaal dat zich perfect leent tot streekbeleid.

Daarenboven is het (onroerende) erfgoedbeleid een grondgebonden bevoegdheid. Vanuit haar geïntegreerde karakter worden aspecten van ruimtelijke ordening en landschapszorg meegenomen.

Voor het provinciale luik in een complementair onroerend erfgoedbeleid zien we volgende uitgangspunten:

- 1) beleid rond onderhoud en preventie waar ook de provinciale Monumentenwachtvereniging in past,
- 2) opzetten van streekgerichte projecten
- 3) sensibilisering en publiekswerking
- 4) afstemming beleid ruimtelijke ordening en erfgoed en
- 5) depotwerking waarbij aansluiting gezocht wordt bij het Vlaamse cultureel-erfgoedbeleid waarin deze opdracht decretaal toegewezen werd aan provinciebesturen.

Archeologie op provinciaal niveau

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteit

Momenteel stellen we vast dat deze taak onduidelijk is ten aanzien van enerzijds het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed (VIOE) en de intergemeentelijke archeologische diensten die her en der ontstaan. Provinciale meerwaarde realiseren is moeilijk. Archeologie wordt in de toekomst best georganiseerd op Vlaams niveau en (inter)gemeentelijk niveau.

Cultureel erfgoedbeleid: afstemming met Vlaams beleid ten aanzien van regionale convenants

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model

Omdat erfgoed een streekgebonden element is ontwikkelen de provinciebesturen streekgerichte initiatieven op het vlak van erfgoed. De Vlaamse Gemeenschap subsidieert langs het Cultureel Erfgoeddecreet intergemeentelijke samenwerkingsverbanden middels regioconvenants. Deze intergemeentelijke samenwerkingsverbanden overlappen echter met provinciale streekgerichte initiatieven. Bovendien zijn de provincies in de praktijk vaak de actor die het ontstaan van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden mee coördineren en begeleiden. De Vlaamse Gemeenschap liet de provincies echter buiten beeld voor deze regioconvenants. In het licht van de globale denkoefening over de verhouding tussen intergemeentelijke/regionale samenwerkingsverbanden en de provinciebesturen moeten ook de regioconvenants en de rol van de provincies hierin vanuit interbestuurlijk perspectief bekeken worden.

Uitleendiensten

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets

Provincies realiseerden allemaal een uitleendienst met een aanbod voor cultuur, jeugd- en sportverenigingen. De provinciale/regionale schaal is ideaal om deze te organiseren. De provincies zijn van mening dat dit momenteel efficiënt gebeurt, en dat er geen efficiëntieverhoging gerealiseerd zou worden door dit over te hevelen naar het Vlaamse niveau. De provincies pleiten er dan ook voor dit tot het provinciale takenpakket te laten behoren.

Hierbij zijn voor het verdere debat een aantal aandachtspunten van belang:

- geïntegreerd aanbod organiseren, en dus eenmaking van sport-, cultuur- en jeugd aanbod in de uitleendienst over de 5 provincies;
- afstemming met lokale besturen: wie leent wat uit, welke noden zijn er, welke uitleendienst zijn er per provincie/regio aanwezig?
- afstemming met Vlaamse Gemeenschap: afspraken over integratie Vlaams aanbod (jeugd, sport) in provinciaal te organiseren uitleendienst.

Quick wins

Monumentenwacht

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteit

De provinciale schaal is ideaal om de provinciale Monumentenwachtvereniging te organiseren. De provincies doen dit momenteel efficiënt, bereiken het werkveld goed, en stemmen interprovinciaal af langs Monumentenwacht Vlaanderen. De Vlaamse subsidiëring van Monumentenwacht Vlaanderen interfereert echter in het beleid van de provincies, terwijl de koepel louter als ondersteunende organisatie werd opgericht. De Vlaamse overheid legt immers beleidsaccenten op die ingaan tegen de provinciale keuzes. Hier kan efficiëntiewinst geboekt worden door de Vlaamse subsidiëring over te dragen aan de provinciebesturen waardoor de provinciale Monumentenwachtwerking een louter provinciaal gegeven wordt naar financiering en de ondersteuning louter interprovinciaal met enkel aansturing door de 5 provinciebesturen gebeurt.

Streekgericht bibliotheekbeleid

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteit

In het ondersteuningsbeleid naar bibliotheken moet verder nagegaan worden of er niet teveel overlappings zijn met het Vlaamse ondersteuningsbeleid, uitgerold langs de steunpunten Bibnet en Locus. Verdere onderlinge afstemming en taakafspraken moeten resulteren in efficiëntiewinst. In de praktijk is er nog overlapping, waardoor onduidelijkheid blijft bestaan over de wederzijdse rollen.

Depotbeleid

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteit

De provinciebesturen bouwen een provinciaal depotbeleid uit. Omdat dit een nieuwe taakstelling betrof voorzag de Vlaamse overheid financiële ondersteuning in de vorm van personeelssubsidies en infrastructuursubsidies. Beide subsidielijnen zijn nog niet geoperationaliseerd. Dit vertraagt de uitvoering van het provinciaal depotbeleid. Nochtans bestaat er consensus over het feit dat de provincies ideaal geplaatst zijn om dit depotbeleid uit te bouwen op regionale schaal. Conform het Belfortprincipe moeten nieuwe decretale taken echter gepaard gaan met de bijhorende middelen. Provincies kunnen op dit vlak pas efficiënt werken wanneer dit eindelijk gebeurt. De subsidielijnen zijn immers nog niet geoperationaliseerd.

Strategische doorbraken en quick wins: Welzijn - Noord-Zuidbeleid/mondiale vorming

De eerder besproken krijtlijnen die de provincies interbestuurlijk willen afspreken tussen de Vlaamse Gemeenschap en de provincies zelf (zie luik 'Bestuurszaken') worden geconcretiseerd in onderstaande strategische doorbraken en de daarbij horende implicaties.

Strategische doorbraken

De provincies nemen de provinciale regierol op voor welzijnsthema's waarbinnen de provinciale sterktes tot uiting komen.

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 1: opwaardering van het provinciaal niveau.

De provincies nemen vandaag de opdrachten op die zij in het kerntakendebat van 2003 toegewezen kregen (ondersteunen sociale beleidsplanning, impulsbeleid, netwerken, beleid van bovenlokaal belang). Efficiënt en effectief overheidsbeleid veronderstelt volgens de provincies dat voor het beleidsdomein welzijn de provinciale opdrachten inzake plannen, netwerken, impulsbeleid en afstemming tussen verschillende actoren consequent worden behouden en versterkt op provinciaal niveau. Deze taken vormen de kern van de regiefunctie die de provincies bovenlokaal en gebiedsgericht willen opnemen.

Wat betreft de opname van deze provinciale regiefunctie zijn de provincies in het bijzonder uitgerust vanuit hun sterktes : hun neutrale positie, hun terreinkennis, hun intersectoraal en inclusief perspectief, hun voldoende schaalgrootte en organisatiekracht en hun democratische positie.

De erkenning van die regiefunctie bevordert tevens de efficiëntie en effectiviteit van het Vlaams beleid en ze verhoogt de bestuurlijke transparantie op het terrein.

Concrete implicaties van deze provinciale regierol:

Kinder- en jeugdwelzijn: de erkenning van de regiefunctie.

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model.

Dit betekent dat de provincies:

- de provinciale coördinatie van de Integrale Jeugdhulpverlening opnemen (ondersteunend – gebiedsgericht): De huidige regioteams van de Vlaamse Gemeenschap worden provinciaal ingebed.
- de huidige coördinatoren opvoedingsondersteuning van het Vlaams Agentschap Jongerenwelzijn integreren binnen de provinciale werking (ondersteunend-gebiedsgericht).

Deze doorbraken worden gemotiveerd vanuit de genoemde provinciale sterktes die in praktijk omgezet worden door opname van de eerder gedefinieerde regierol.

Zorg: Erkenning van de regie- en netwerkrol van de provincies: sectoraal en intersectoraal

De provincies willen de zorgregie gehandicaptenzorg sectoraal blijven opnemen. Voor een aantal zorgsectoren (bijvoorbeeld eerstelijnsgezondheidszorg) dient dit basiskader van de regiefunctie gedefinieerd te worden.

Binnen de zorgsector ligt op dit ogenblik de provinciale uitdaging vooral in een intersectorale regiefunctie: thuiszorg – residentiële zorg/ gehandicaptenzorg/ ouderenzorg/ geestelijke gezondheidszorg.

Enkel via de erkenning van de provinciale regiefunctie op dit domein kan de wildgroei van semi-bestuurlijke circuits binnen de zorgsector (samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg, provinciale platformen geestelijke gezondheidszorg, ...) tegengegaan worden.

Gezondheidspromotie en – preventie: Opname van de provinciale regiefunctie

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model.

De Vlaamse provincies willen via de opname van de regiefunctie voor deze sector werken aan een meer integraal en inclusief beleid (met geestelijke gezondheidszorg, veiligheidsdiensten, drugpreventie,...) zoals nu reeds in de provincie Limburg een realiteit is.

Via de erkenning van de provinciale regiefunctie kan de efficiëntie en effectiviteit van het Vlaams beleid verhoogd worden, in de plaats van het versnipperde landschap van de LOGO's.

Maatschappelijke participatie: Opname van de provinciale regiefunctie.

Deze keuze ligt in het verlengde van de reeds bestaande aanzetten op het terrein (van ouderenparticipatie, toegankelijkheid, arbeidszorg, geweld, vrijwilligerswerk). Dit gebeurt echter zonder voldoende erkenningskader vanuit de Vlaamse overheid.

Het Vlaams kader voor het regionaal welzijnsoverleg is wel expliciet maar onvoldoende als algemeen kader. Bovendien doorsnijdt de Vlaamse overheid in allerlei regelgevingen (bijvoorbeeld met de RESOC's) de natuurlijke regiefunctie van de provinciebesturen op regionaal/provinciaal niveau. De provincies vragen in dit kader de regiefunctie.

Inburgering en etnisch culturele minderheden: opname van de provinciale regiefunctie:

- voor de onthaalbureaus (ondersteunend – gebiedsgericht).
- voor de provinciale integratiecentra (ondersteunend – gebiedsgericht).
- voor de tolk-en vertaaldiensten op provinciaal bestuursniveau (ondersteunend – gebiedsgericht).

Deze strategische doorbraken vormen voorstellen ter vervanging van de inefficiëntie van de huidige organisatie op het terrein van integratie en inburgering, bijvoorbeeld via vzw's. De provincies vragen bijgevolg de uitbreiding van de provinciale rol voor dit beleidsdomein door middel van een regiefunctie.

Zorg: Verschuiving van de aanvullende structurele subsidies

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model.

Onder andere: werkings- en infrastructuursubsidies voor residentiële voorzieningen en ambulante diensten (gezinszorg; personen met een handicap; ouderen; mindermobielen centrales; dagcentra) naar het Vlaamse beleidsniveau.

De motivatie voor deze keuze is terug te vinden in het ontbreken van een specifieke provinciale meerwaarde en vanuit een mogelijke efficiëntiewinst en administratieve vereenvoudiging indien deze subsidies centraal door de Vlaamse overheid opgenomen worden.

Zorg: Afbouwen individuele tegemoetkomingen

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model.

Deze tegemoetkomingen (bv. mantelzorg, alarmsystemen, woonzorgpremies, e.a.) dienen afgebouwd te worden door de provincies voor zover deze niet gebaseerd zijn op een specifieke provinciale situatie.

Maatschappelijke participatie: Afbouw van de aanvullende structurele financiering

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model.

Subsidies waarvoor de provincies geen specifieke inhoudelijke meerwaarde bijdragen dienen niet meer opgenomen te worden door het provinciaal bestuursniveau. Dit is het geval voor de aanvullende structurele financiering van het algemeen welzijnswerk, samenlevingsopbouw, armoedeverenigingen en initiatieven voor aangepaste tewerkstelling.

Quick wins

Kinder- en jeugdwelzijn: De administratieve vereenvoudiging op het gebied van infrastructuursubsidies in bijzondere jeugdzorg

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model.

De aanvullende infrastructuursubsidies die de provincies actueel toekennen in de bijzondere jeugdzorg zonder specifieke meerwaarde dienen afgebouwd te worden.

Zorg: De structurele inbedding van de ontwikkelde meerwaarde-instrumenten in de provinciale labo-functie: elektronisch zorgdossier, digitaal aanbod kortverblijf, registratie psychiatrische thuiszorg

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 1: opwaardering van het provinciaal niveau.

Duidelijke afspraken met het Vlaamse beleidsniveau betreffende de structurele inbedding van de resultaten van de provinciale labofunctie zijn aangewezen. Voorbeelden hiervan zijn het elektronisch zorgplan, het digitaal netwerk kortverblijf, registratie psychiatrische thuiszorg.

Gezondheids promotie en – preventie: Een beperking van nutteloze beheerskosten van te veel LOGO's (overhead)

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 1: opwaardering van het provinciaal niveau, en van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model.

Zonder de regionale focus als werkschaal te verliezen, kan deze regiefunctie in de plaats komen van het actueel versnipperde landschap van de LOGO's. De provincies kunnen dit semi-bestuurlijke circuit, dat te weinig integraal werkt en op een te kleine territoriale schaal, vervangen.

Maatschappelijke participatie: De structurele erkenning en financiering op Vlaams niveau van arbeidszorg, de aanpak van ouderenmisbehandeling en van partnergeweld

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 1: opwaardering van het provinciaal niveau.

Duidelijke afspraken met het Vlaamse beleidsniveau betreffende de structurele inbedding van de resultaten van de provinciale labofunctie zijn aangewezen. Dat is ook het geval voor arbeidszorg, partnergeweld en ouderenmisbehandeling.

Noord-Zuid: een complementair beleid voor educatie en mondiale vorming

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model.

Elk openbaar bestuur heeft de taak oog te hebben voor internationale solidariteit. De Vlaamse provincies willen blijven streven naar de 0.7%-norm voor wat betreft de middelen die vrijgemaakt worden binnen de provinciale begroting voor internationale solidariteit.

De provincies dragen daarnaast bij aan de stimulering van wereldburgerschap via het organiseren van mondiale vorming. Hierbij aansluitend is er nood aan duidelijkheid omtrent de taakverdeling tussen het Vlaamse beleidsniveau en de provincies voor wat betreft educatie en mondiale vorming binnen het Noord-Zuidbeleid.

De beleidskeuze voor deze provinciale taken binnen het Noord-Zuidbeleid sluit aan bij de opdrachten die volgens het kerntakendebat van 2003 door het provinciaal bestuursniveau dienen opgenomen te worden. Deze zijn onder andere de opmaak en uitvoering van een provinciaal Noord-Zuidbeleidsplan met aandacht voor sensibilisatie en capaciteitsopbouw. Ook de stimulering van educatie en sensibilisatie via regionale educatieve centra vormt een kerntaak die de provincies wensen te behouden.

BIJLAGE IVM DE VERHOUDING TUSSEN VLAAMS-BRABANT EN BRUSSEL:

De provincie Vlaams-Brabant wordt voor erkennings-en subsidiedossiers beschouwd als een volwaardige provincie. Brussel is een afzonderlijke regio.

De ligging van de grootstad Brussel middenin de provincie Vlaams-Brabant heeft een grote invloed op de regio errond. Halle-Vilvoorde is een vrij heterogeen gebied. Halle-Vilvoorde is een arrondissement met enkele steden (Halle, Vilvoorde, Zaventem, Dilbeek en Asse) maar zonder centrumstad.

Brussel, met zijn internationale instellingen, zetels van internationale bedrijven en industriële tewerkstelling, trekt mensen aan uit heel de wereld. De lokale bevolking in de rand staat als gevolg sterk onder druk van de toenemende woning- en grondprijzen. De hoge huur- en koopprijzen zorgen al jaren voor sociale verdringing. Ook de inplanting van nieuwe voorzieningen of de uitbreiding van bestaande voorzieningen komt hierdoor in het gedrang. Het vinden van huisvesting voor zwakkere groepen en de doorstroming naar de reguliere huisvestingsmarkt vanuit voorzieningen verlopen erg moeizaam. Er is een structurele achterstand in het arrondissement Halle-Vilvoorde in bijna alle welzijnssectoren. Deze achterstand is historisch gegroeid, vanuit het uitgangspunt dat deze regio vanuit Brussel

werd bediend. De veranderde realiteit en de psychologische drempel die ten aanzien van de hoofdstad is gegroeid maken dat dit uitgangspunt al een aantal jaren niet meer houdbaar is. Toch wordt de regio nog steeds stiefmoederlijk behandeld.

Uitbreidingsrondes hebben in verschillende sectoren de toestand nog verergerd: er werd onvoldoende aandacht gegeven aan de achterstand, terwijl elders bestaande initiatieven werden versterkt. Dit is een vicieuze cirkel.

Door de centrale ligging van Brussel is de regio sterk versnipperd, wat een coherent beleid bemoeilijkt. Bij tal van beleidsinitiatieven en onderzoeksopdrachten wordt uitgegaan van de centrumsteden en hun stadsgewest. De provincie Vlaams-Brabant telt slechts één centrumstad en dat is Leuven. Hoewel de rand rond Brussel een sterk verstedelijkt gebied is, wordt het gebied niet in rekening gebracht, aangezien het behoort tot de invloedssfeer van Brussel.

De situatie in de gehandicaptenzorg is een duidelijk voorbeeld van deze problematiek. De provincie Vlaams-Brabant staat wat betreft de zorgregie mee in voor Brussel maar krijgt hiervoor niet meer middelen dan de andere provincies die enkel hun provincie bedienen. Bij het uitbreidingsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap wordt ook Brussel samen met Vlaams-Brabant bekeken én is er een bepaalde voorafname van de middelen voor Brussel. Het resultaat is dat de initiatiefnemers in Vlaams-Brabant minder ruimte krijgen om initiatieven te laten erkennen en subsidiëren.

Strategische doorbraken en quick wins – Jeugd

De eerder besproken klijtlijnen die de provincies interbestuurlijk willen afspreken tussen de Vlaamse Gemeenschap en de provincies zelf (zie luik 'Bestuurszaken') kunnen van toepassing zijn op onderstaande sector.

Strategische doorbraken

Verankeren impulsbeleid

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model (labo-functie)

De provincies vervullen vaak een laboratoriumfunctie, en dit niet alleen in het jeugdbeleid. Door hun omvang slagen ze er in grotere beleidsitems aan te pakken die de schaal van een gemeentebestuur overstijgen. Daarbij kunnen ze volop inspelen op specifieke noden waar ze al dan niet tijdelijk rond werken. We pleiten voor een interbestuurlijk overleg waarin Vlaamse Gemeenschap en provincies afspreken welke thema's gedurende een aantal jaren aangepakt worden, en wie er mee bereikt wordt (lokale niveau, jeugdwerk,...). Hierbij kunnen thema's aan bod komen die alle provincies opnemen, maar er moet zeker ook ruimte zijn voor maatwerk. Dergelijke afspraken kunnen vervolgens in een convenant gegoten worden. Daardoor geeft de Vlaamse Gemeenschap een duidelijk mandaat om deze thema's uit te werken en vermijdt ze overlapping door deze opdracht niet

aan anderen door te geven. Sowieso moet in ondersteuning van de sector ook bekeken worden hoe afgestemd wordt met de Vlaamse bovenbouw (Steunpunt Jeugd, Vlaamse Jeugdraad, VVJ, VIP, JINT, ...) is.

Verankeren en versterken beleid rond jeugdcultuur

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteit

De provinciebesturen hebben een pioniersrol gespeeld op het vlak van jeugdcultuur. Gezien de schaal van initiatieven is dit voornamelijk een stedelijk en regionaal verhaal. De Vlaamse Gemeenschap staat hiervoor te ver van het werkveld en draagt haar ondersteuning beter over aan provinciebesturen. Het belang van de provincies in deze niche is nog niet afgenomen. Provincies moeten hier hun sterke positie rond bewaren. Deze rol kan nog versterkt worden, en is divers. Er is de mogelijkheid tot eigen initiatieven, projectsubsiëring maar ook werkingssubsidies. Over dit onderwerp moet ook afstemming gebeuren met de private sector.

Quick wins

Afstemming subsidiëring

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model (subsidies)

De provinciebesturen subsidiëren naast het louter provinciale jeugdwerk en het jeugdwerk in hoge mate gericht op kinderen en jongeren met een handicap ook provinciale of regionale afdelingen van het landelijk georganiseerde jeugdwerk. Louter vanuit een efficiëntiestandpunt kan men betogen dat deze afgestoten kan worden, en de Vlaamse Gemeenschap de globale subsidiëring van het landelijk georganiseerde jeugdwerk op zich neemt, zowel het reguliere als doelgroepspecifieke. Achterliggende redenering dat dit een planlastvermindering voor het landelijke jeugdwerk met zich mee brengt, en een reductie aan te verwerken dossiers op provinciaal niveau. Provincies richten zich louter tot provinciale jeugdwerkingen qua werkingssubsidies. Projectsubsiëring wordt gekoppeld aan de impulsrol die provincies willen spelen. Hier is afstemming nodig met het Vlaamse niveau, en voldoende aandacht voor het bovenlokale karakter van projecten.

Afbouwen provinciale infrastructuursubsidies jeugdinfrastructuur

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteit

Rond jeugdinfrastructuur springen de provinciebesturen nu, al dan niet tijdelijk, financieel bij om bepaalde realisaties mogelijk te maken. Maar dit gebeurt ook door de Vlaamse overheid (zowel richting jeugdwerkinfrastructuur vanuit Vlaams jeugdbeleid als jeugdverblijfcentra vanuit Vlaams toeristisch beleid) en in veel gevallen betreft het investering door het lokale bestuur. Dus stellen we vanuit de 2-lagenlogica voor dat de provincies hun inspanningen op dit vlak terugschroeven, ook vanuit de vaststelling dat we hier het verschil niet in maken. In overleg met de Vlaamse Gemeenschap wordt bekeken hoe de provincies vanuit hun impulsbeleid een inhoudelijke en ondersteunende rol kunnen spelen.

Strategische doorbraken en quick wins: Wonen

De eerder besproken krijtlijnen die de provincies interbestuurlijk willen afspreken tussen de Vlaamse Gemeenschap en de provincies zelf (zie luik 'Bestuurszaken') worden geconcretiseerd in onderstaande strategische doorbraken en de daarbij horende implicaties.

Strategische doorbraken

Een coherent impulsbeleid tussen het Vlaamse beleidsniveau en de provincies

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 1: op- en herwaardering van het provinciaal niveau.

De provincies vervullen een 'smeerolie-functie' voor de Vlaamse regelgeving. Door een snelle detectie kan vlot ingespeeld worden op de gesignaleerde behoeften. Een voorbeeld van dit impulsbeleid zijn de opstartsubsidies aan sociale verhuurkantoren waarbij de provincies een startpremie of opstappremie voorzagen. De gebiedsdekkende werking van sociale verhuurkantoren in Vlaanderen kwam er dankzij het provinciale impulsbeleid.

Daarnaast voeren de provincies een impulsbeleid dat inspeelt op hiaten van de Vlaamse overheid (bijvoorbeeld experimenten lokaal woonbeleid in Izegem, Meetjesland, ...). Deze vragen vaak om een structureel karakter van ondersteuning. Dit karakter zou op termijn door het Vlaamse niveau moeten verleend worden. Het BVR lokaal woonbeleid is een duidelijk voorbeeld van het verankeren van voormalig provinciaal impulsbeleid op experimentele basis.

Afstemming tegemoetkomingen tussen de Vlaamse overheid en de provincies

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model

Wat de tegemoetkomingen aan particulieren en initiatiefnemers (bijvoorbeeld infrastructuurtoelagen aan sociale verhuurkantoren, sociale huisvestingsmaatschappijen, OCMW's, intercommunales, ...) betreft zien de provincies hun taak weggelegd in het verstrekken van doelgroep- (bijvoorbeeld ondersteuning aan ouderen) en/of regio-specifieke (bijvoorbeeld het wegwerken van de achterstand voor sociale huisvesting) tegemoetkomingen die bijdragen tot het provinciaal beleid.

Deze doorbraak brengt met zich mee dat particuliere tegemoetkomingen in principe door het Vlaamse niveau zouden opgenomen worden, terwijl de provincies meer de regio- of doelgroepspecifieke tegemoetkomingen op zich zouden nemen. Dubbele subsidies, premies en tegemoetkomingen dienen echter vermeden te worden.

Daarnaast zijn de provincies voorstander om de tegemoetkomingen op verschillende bestuursniveaus maximaal op elkaar af te stemmen (bijvoorbeeld wat betreft algemene voorwaarden zoals leeftijden, inkomens, KI, eigendomscontrole, ...) waarbij de bewijsvoering op verschillende niveaus slechts eenmaal moet gevoerd worden in het kader van administratieve vereenvoudiging.

Verdeling van het sociaal objectief in zijn volledigheid door de provincies

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: de subsidiariteitstoets

De provincies zien zich als het geschikte niveau voor wat betreft de verdeling van de koopwoningen en kavels, een taak die zij ook actueel opnemen (volgend uit het Decreet Grond- en pandenbeleid). Zij zijn echter van mening dat zij deze taak voor wat betreft de verdeling van het sociaal objectief ten volle kunnen uitvoeren wanneer ook de verdeling van de huurwoningen aan de provincies toegewezen wordt (vgl. de provinciale toebedeling voor bijkomende woonentiteiten binnen de provinciale ruimtelijke structuurplanning).

Vanuit een herverdelende visie is deze taak weggelegd voor de provincies. Daarnaast is de motivatie voor deze uitbreiding terug te vinden in de nauwe relatie met Ruimtelijke Ordening enerzijds en in de band met de ondersteuning van het lokaal woonbeleid anderzijds.

Coördinatie van het lokaal woonbeleid

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 1: op- en herwaardering van het provinciaal niveau.

De provincies zien de coördinerende, sturende rol op intergemeentelijk vlak als een opdracht die past binnen de taken die zij eerder toegewezen kregen (cfr. Beleidsnota minister Van den Bossche). Ook de sterke link met het beleid ruimtelijke ordening is een motivator.

Volgens deze beleidsnota zou het agentschap Wonen Vlaanderen de lokale besturen moeten ondersteunen en begeleiden bij de vormgeving van het lokaal woonbeleid, waarbij de provincies de coördinerende, sturende rol op intergemeentelijk vlak dienen op te nemen. Voor het opzetten van bovenlokale en intergemeentelijke initiatieven zijn de provincies goed geplaatst. Nu gebeurt dit vaak door andere initiatieven met een bestuurlijke verrommeling tot gevolg.

Daarnaast vormt het ondersteunen van lokale besturen een taak van bovenlokaal belang. De ondersteunende taak naar de gemeenten toe wordt actueel onvoldoende opgenomen. Een hiaat wordt duidelijk waargenomen op het vlak van coaching. De provincies zien op dit terrein een bedreiging in de wildgroei van zogenaamde 'tussenniveau's' (intercommunales, doorlichtingsbureau's, privé partners).

Opzet van een kruispuntdatabank voor Vlaanderen

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model

De opzet van een kruispuntdatabank wil niet zeggen dat procedures op verschillende niveaus volgens dezelfde voorwaarden dienen te verlopen. Het doorgeven van de nodige gegevens dient echter mogelijk gemaakt te worden ter bevordering van de administratieve vereenvoudiging op verschillende beleidsniveaus die de burger dient.

Centralisering van de beoordelingscommissies 'Wonen in Eigen Streek' op Vlaams niveau.

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: de subsidiariteitstoets

De provincies voeren een aantal taken (provinciale beoordelingscommissies, sociaal objectief) uit in opdracht van de Vlaamse overheid. Deze taken komen voort uit het Decreet Grond- en pandenbeleid (2009).

Voor wat betreft het nemen van besluiten door autonome provinciale beoordelingscommissies Wonen in eigen streek oordelen de provincies dat zij weinig meerwaarde kunnen bieden aan de uitvoering van dit beleid op Vlaams niveau.

De centralisatie van één Vlaamse beoordelingscommissie zou een meer efficiënte werkwijze zijn dan de samenstelling van verschillende provinciale beoordelingscommissies. Op deze wijze kan de beoordeling voor individuele dossiers eenduidig gebeuren voor het hele Vlaamse grondgebied.

Quick Wins

Complementaire praktijkafspraken en afstemming tussen vormingsinitiatieven op Vlaams en provinciaal niveau

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model.

De Vlaamse provincies organiseren vanuit een ondersteunde taak vormingsinitiatieven die zij zowel in samenwerking met andere organisaties als met de andere bestuursniveaus organiseren, alsook activiteiten die zij autonoom op touw zetten. De vormingen die actueel georganiseerd worden richten zich regelmatig op specifieke doelgroepen of worden gebiedsgericht opgezet. Dit zijn bij uitstek provinciale sterktes die inspelen op hiaten. Ook het Vlaamse niveau organiseert vormingsinitiatieven, waarbij een complementair aanbod tussen de provincies en de Vlaamse overheid beoogd wordt. Volgens een efficiënt toekomstbeleid dienen deze complementaire praktijkafspraken in taakafspraken omgezet te worden.

Bijvoorbeeld: opzet van de vorming door het Vlaams beleid betreffende regelgeving, en voor gemeentelijke ambtenaren. De provinciale vorming focust zich op andere thema's, eerder volgens de formule van ervaringsuitwisseling en intervisie, en voor een ruimere doelgroep (naast huisvestingsambtenaren ook medewerkers van OCMW's, sociale verhuurkantoren, opbouwwerk, ...).

Deze afspraken kunnen ervoor zorgen dat een kwaliteitsvol, volledig aanbod voorzien wordt waarbij een afstemming tot stand kan komen tussen de verschillende initiatieven. Eerder gemaakte overeenkomsten dienen verder verfijnd te worden.

Gegevensverzameling organiseren op Vlaams niveau.

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model

Op dit moment organiseren de provincies een bijkomende gegevensverzameling rond wonen (bijvoorbeeld op adrespuntenniveau). Vanuit een efficiëntiedenken wordt het Vlaamse niveau geappelleerd om alle gegevensverzameling efficiënt te organiseren opdat deze activiteiten gecentraliseerd worden op één bestuursniveau.

Vermindering van de planlast voor gemeenten op vlak van gegevensverzameling door het verschaffen van meer ondersteunende middelen door de Vlaamse overheid.

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: de subsidiariteitstoets

De provincies geven aan dat gegevensverzameling teruggebracht wordt naar het lokale niveau, in het kader van ontvoogde materies (bijvoorbeeld register van onbebouwde percelen).

In dit geval dient het Vlaamse niveau de inhoudelijke ondersteuning en begeleiding van deze gemeenten intensiever opnemen. De provincies roepen het Vlaamse beleidsniveau op om meer tools te verstrekken ter ondersteuning van gemeenten bij het uitvoeren van deze ontvoogde materies. Deze initiatieven dienen ontwikkeld te worden om de planlast voor gemeenten uit de

gegevensverzameling te halen. Voorbeelden van dergelijke tools zijn: het aanbieden van registratie-instrumenten vanuit het Vlaams beleid, de opzet van een gezamenlijk informaticasysteem.

Strategische doorbraken – quick wins Sport

De eerder besproken krijtlijnen die de provincies interbestuurlijk willen afspreken tussen de Vlaamse Gemeenschap en de provincies zelf (zie luik 'Bestuurszaken') kunnen van toepassing zijn op onderstaande sector.

Strategische doorbraken

Sportpromotie

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets.

De provincies en Bloso moeten onderling verduidelijken wat de rollen zijn in het opzetten van sportevenementen en campagnes ter bevordering van sportbeoefening. Hierbij stellen we voor dat

- De provinciebesturen exclusief bevoegd worden voor het opzetten van provinciale/regionale sportevenementen en eventueel campagnes.
- Bloso haar provinciale afdelingen niet langer gelast met het opzetten van sportevenementen met een regionaal karakter, maar zich in haar sportpromotiebeleid richt tot grote landelijke campagnes die een grotere impact kunnen hebben. De huidige samenwerking in de organisatie en financiering van sportpromotionele evenementen is een overbodige overlapping.

Organisatie Vlabus

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets

Historisch bekeken speelden de provincies een zeer belangrijke rol in het ontstaan en uitbouwen van Vlabus. Deze historische rol werd ook erkend door een verankering in het Decreet Sport voor Allen dat lokale en provinciale opdrachten in het sportbeleid bepaalde.

In de centrale organisatie van Vlabus vormen de 5 provinciebesturen samen de ruggengraat van de werking. De werking wordt ook uitgerold langs de provinciale secretariaten die ingebed zijn en nauw samenwerken met de provinciale sportdiensten. De werking van Vlabus wordt door beide factoren onlosmakelijk verbonden met de provinciebesturen.

De huidige werking toont ook aan dat Vlabus werkt. Vlabus kent een zeer hoge penetratiegraad (93%) binnen de Vlaamse gemeenten. Binnen de provinciebesturen is zeer grote knowhow aanwezig rond beheer en werking van Vlabus, die best behouden blijft voor de organisatie. Bovendien zal de werking sowieso provinciaal gestructureerd moeten blijven.

Maar: Vlabus is een landelijk georganiseerde organisatie. Voor de financiering wordt voornamelijk teruggevallen op Vlaamse loonsubsidiëring (ex-DAC-middelen). Vanuit de subsidiariteitstoets kan

Vlabus dus even goed georganiseerd worden door de Vlaamse Gemeenschap met een gedeconcentreerde werking.

Subsidiëring

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model (subsidies)

- De provinciebesturen stoppen met de subsidiëring van provinciale afdelingen van landelijke sportfederaties. De financiering wordt opgenomen in de Vlaamse beleidssubsidie aan landelijke sportfederaties, die zelf bepalen of en hoe de middelen doorgestort worden. Momenteel wordt echter geen significante meerwaarde voor provinciaal beleid of sportsector meer waargenomen.
- Provincies concentreren zich op projectsubsidies die mogelijk maken regionale, bovenlokale en vernieuwende projecten te steunen. Dit biedt de mogelijkheid tot maatwerk en impulsen rond vernieuwing en kwaliteit in de sportsector.

Quick Wins

PRO²Sportdiensten

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets

De provinciebesturen trekken zich terug uit dit project dat kwaliteitsbevordering in lokale sportdiensten beoogt, en dragen dit over aan de Vlaamse Gemeenschap. Sowieso is hier een uniforme Vlaamse aanpak nodig, en moeten de resultaten meegenomen worden in de Vlaams te organiseren vorming van lokale sportdiensten. De Vlaamse Gemeenschap bekijkt dan beter met organisaties die lokaal sportbeleid ondersteunen (VVSG, ISB) of en hoe dit project voortgezet wordt.

Stopzetten dienstverlening Huis van de Sport

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets

In diverse provincies werd een Huis van de Sport opgetrokken of gehuurd. Daarin worden sportfederaties gehuisvest. In de praktijk zijn dit vooral landelijke federaties. Eerder haalden we al aan dat de structurele ondersteuning van Vlaamse sportfederaties een Vlaamse taak moet worden, volledig. Ook het aspect huisvesting moet hier dan onder vallen.

Organiseren Sportvorming als louter Vlaamse opdracht

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets

Op het gebied van vorming zijn de provincies niet de enige actoren – zie bijvoorbeeld de Vlaamse Trainersschool (georganiseerd vanuit Bloso), het recent gelanceerde Dynamo-project van VSF ter ondersteuning van sportfederaties/sportclubs of de werking van ISB ter ondersteuning van de lokale sportdiensten. Er zijn dus verschillende andere actoren actief op dit gebied. Vraag is of de provincies zich hier dus ook nog bezig mee moeten houden. Op dit vlak zien we provinciebesturen geen verschil maken. Hier is rationalisering mogelijk door dit louter Vlaams te organiseren.

G-sport als provinciale kerntaak

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets

De provinciebesturen ontwikkelden, in samenspraak, een breed palet aan ondersteuningsvormen voor G-sport. De provinciale sportdiensten ontwikkelden zich tot een permanent informatiepunt. Ze begeleiden het opstarten van een G-sportafdeling, en zetten G-sportactiviteiten op. De Vlaamse Gemeenschap organiseerde zelf de Sportdoedels, een G-sportpromotioneel evenement. Dit heeft echter maar een regionale uitstraling. De organisatie daarvan moet overgedragen worden aan de provincies, de middelen toegevoegd aan hun G-sportbudget.

Daarnaast wordt ook vorming georganiseerd. De provinciale uitleendiensten bevatten (waar sport in het aanbod opgenomen is) ook aangepast sportmateriaal ter beschikking.

Er zijn ook verschillende vormen van financiële ondersteuning. Duurzame G-sportwerkingen in sportclubs worden financieel ondersteund, er zijn projectsubsidies voor de sector, evenementen worden financieel ondersteund. De aankoop van (duur) aangepast sportmateriaal kan gesubsidieerd worden. In verschillende provincies zijn er ook subsidieregelingen die investeringen in toegankelijke sportinfrastructuur ondersteunen.

Strategische doorbraken – quick wins Onderwijs

Provinciaal onderwijs

Het provinciaal onderwijs is een historisch gegeven. De provincies hebben in het verleden om uiteenlopende socio-economische redenen scholen opgericht. Dikwijls waren het scholen met specifieke studierichtingen die een maatschappelijke of regionale behoefte invulden, bij gebrek aan of op verzoek van andere inrichters. Momenteel bestaat het provinciaal onderwijs net uit ruim vijftig kwalitatieve en goed uitgeruste scholen die in hun aanbod complementair zijn met de scholen uit andere onderwijsnetten en die in het kader van de gelijke onderwijskansen een supplementaire rol spelen. Zo is in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs het aandeel van de GOK-leerlingen beduidend hoger in het provinciaal (en stedelijk onderwijs).

Flankerend onderwijsbeleid

Naast het inrichten van eigen onderwijs, ondersteunen de provincies, zoals alle openbare besturen, ook alle scholen op hun grondgebied op diverse vlakken. Veelal gaat het om een educatief aanbod inzake milieu, gezondheid, verkeersveiligheid, burgerzin, cultuur enz...

Daarenboven bieden de provincies ook vaak een bovenlokale gesprekstafel aan het onderwijslandschap. Zo werden met behulp van de provincies de RTC's, de Huizen van het Nederlands en de Consortia voor het volwassenenonderwijs opgericht.

Strategische doorbraak

Een rationele spreiding van het studieaanbod binnen het officieel onderwijs

De vraag naar een beperking van het aantal bestuurslagen stelt zich binnen het onderwijs niet zo scherp. In feite is er maar één echt beleidsniveau en dat is Vlaanderen. De Minister van Onderwijs en het Departement Onderwijs bepalen het beleid. De inrichtende machten voeren dit beleid uit door het inrichten van onderwijs. Naast de vijf provincies, zijn ook de helft van de Vlaamse gemeenten, het GO!, Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, en 984 VZW's van het vrij onderwijs inrichter van scholen. Dit leidt tot een divers Vlaams onderwijslandschap. Het officieel onderwijs van de Vlaamse gemeenschap, provincies en steden en gemeenten, staat in voor het grondwettelijk recht op vrije schoolkeuze.

Binnen dit officieel onderwijs kunnen afspraken gemaakt worden om het onderwijsaanbod te rationaliseren, af te stemmen en complementair verder uit te bouwen, zodat de vrije schoolkeuze voor alle opleidingen kan gewaarborgd worden. Hierbij zal het provinciaal onderwijs het accent leggen op technisch- en beroepssecundair onderwijs en volwassenenonderwijs, gericht op de economische, industriële en maatschappelijke sectoren die in de provincie of een subregio sterk aanwezig zijn. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar de opleidingen die leiden tot knelpuntberoepen of de bestrijding van kansarmoede. Zonder afbreuk te doen aan lokaal gegroeide situaties en vooral rekening houdend met de redenen ervan, wenst het provinciaal onderwijs niet verder in te zetten op basisonderwijs en algemeen vormend onderwijs. De twee provinciale hogescholen zijn reeds verzelfstandigd en zullen associaties vormen en mogelijk opgaan in grotere gehelen naar aanleiding van de nieuwe structuren in het Vlaams hoger onderwijs.

Flankerend onderwijsbeleid

De provincies zullen slechts een flankerend onderwijsbeleid ontwikkelen, aanvullend op het Vlaamse beleid en ondersteunend voor de gemeenten.

Voor de duidelijkheid en om het aantal intermediaire structuren te beperken worden tal van organismen die Vlaanderen de afgelopen jaren op provinciaal of subregionaal niveau heeft geïnstalleerd om de uitvoering te geven aan specifieke aspecten van zijn onderwijsbeleid beter gebundeld. De provincies willen de organisatie van de RESOC's, ROB's, RTC's, Regionaal Overleg Gok, Huizen van het Nederlands, Consortia voor het volwassenenonderwijs, opnemen in hun flankerend onderwijsbeleid, met respect voor de participatie van de doelgroepen. Hierdoor kan de onderscheiden werking beter op elkaar afgestemd en gecoördineerd worden. Dit leidt allicht tot meer efficiëntie en effectiviteit.

Strategische doorbraken – quick wins Buitengebied (milieu, landbouw en platteland)

Strategische doorbraken

Regisseur inrichting buitengebied

Toepassing bestuurlijke doorbraak 3 : voorstel van bestuurlijk model

Bij inrichting van het buitengebied speelt een specifieke gebiedsgerichte invalshoek die de provincies als taak moeten opnemen. Zowel op het vlak van milieubeleid als op het vlak van het landbouw –en plattelandsbeleid ontbreekt het de provinciebesturen aan krachtige instrumenten voor realisaties op het terrein. Enerzijds moet de provincie zich wenden tot de Vlaamse overheid (Vlaamse Landmaatschappij – Landelijke inrichting), anderzijds tot semi-bestuurlijke structuren (Regionale Landschappen, bosgroepen). Dit versnipperde bestuurlijke landschap inzake inrichting van het buitengebied kan aangepakt worden door de uitvoeringsinstrumenten op provinciaal niveau te concentreren. Binnen deze concentratie kan ook werk gemaakt worden van een landschapsbeleid en een soortenbeleid (bestrijding van pestsoorten en maatregelen gericht op biodiversiteit).

Efficiëntiewinst: In dit voorstel vragen de provincies de bevoegdheid over de inrichtingsinstrumenten (landinrichting, natuurinrichting en ruilverkaveling zoals nu beheerd door VLM – landelijke inrichting) de regionale landschappen en de bosgroepen. De efficiëntiewinst zit hem voornamelijk in de concentratie van kennis en ervaring, een efficiëntere sturing, en een gecoördineerde aanpak.

Politieke aanspreekbaarheid: De ruimteclaims in het buitengebied zorgen voor spanningen. Grote, vaak complexe ecologische uitdagingen en een leefbare landbouw moeten met elkaar verzoend te worden. Daarnaast is er een toenemende druk vanuit recreatie, industrie en woonuitbreiding. De nood om gemeentegrensoverschrijdend dergelijke problemen aan te pakken is zeker aanwezig, naast het gegeven dat zeer uiteenlopende belangen met elkaar verzoend moeten worden. Het belang van politieke eindverantwoordelijkheid en aanspreekbaarheid is in dergelijke gevallen groot en zal in de toekomst enkel maar toenemen. De provinciale besluitvorming binnen deputatie en provincieraad komt hieraan tegemoet.

Vereenvoudiging van het intermediair en gedeconcentreerd niveau:

Regionale landschappen vormen aparte intermediaire besturen die vaak een eigen dynamiek ontwikkelen naast de provincies en die veel energie investeren in de eigen organen (Raad van beheer, Algemene Vergadering, ...). De provincies stellen voor de regionale landschappen als “bestuur”, “vzw” af te schaffen maar te laten functioneren als uitvoeringsgericht overlegplatform binnen hun “streek”, aangestuurd door de provincie.

Bosgroepen worden door de provincie gecoördineerd en afgestemd met de andere provinciale initiatieven in het buitengebied.

De doelstelling van de VLM – Landelijke inrichting is in het landelijk gebied op geïntegreerde wijze gebiedsgerichte projecten te realiseren. Echter, vanuit Brussel kunnen geen gebiedsgerichte

projecten ontwikkeld worden, men hanteert er een té theoretische benadering, beslissinglijnen zijn te lang en politieke aansturing ontbreekt. Op het terrein wordt door de buitendiensten van VLM, de provincie en de gemeenten wel uitstekend samengewerkt. Een omvorming van de buitendiensten van VLM tot provinciale agentschappen zou leiden tot bestuurlijke vereenvoudiging.

Strategische doorbraken – quick wins

Water

Strategische doorbraken

Hertekening van het waterlopenbeheer

Toepassing bestuurlijke doorbraak 3 : voorstel van bestuurlijk model

Het beheer van de waterlopen moet worden opgedeeld tussen het Vlaamse niveau en het provinciale niveau.

- De waterwegen en de grotere waterlopen, die bv. omwille van de relatie met de waterwegen van Vlaams belang zijn, worden idealiter beheerd door 1 Vlaamse beheerder.
- Alle onbevaarbare waterlopen komen onder het beheer van de provincies, het betreft hier een deel van de waterlopen van 1e categorie, de waterlopen van 2e categorie en het grootste deel van de waterlopen van 3e categorie. Polders en wateringen kunnen, mits ze voldoende meerwaarde hebben, blijven bestaan als uitvoeringsagent.
- De kleinste waterlopen die eerder deel uitmaken van het grachtenstelsel zouden beter samen met de RWA-systemen en de afwateringsgrachten op lokaal niveau beheerd worden door de waterketenbedrijven of door de gemeenten.

Efficiëntiewinst: In dit voorstel vragen de provincies de volle bevoegdheid over de onbevaarbare waterlopen, wat het aantal beheerders (nu VMM, provincies, polders, wateringen en gemeenten) reduceert van meer dan 400 tot 5. Efficiëntiewinst zit vooral in het professionele beheer van langere, aaneengesloten stukken waterloop en het eenvoudiger opmaken en ook makkelijker kunnen realiseren van geïntegreerde visies op het stroomgebiedsniveau.

Politieke aanspreekbaarheid: De integrale invalshoek van het decreet integraal waterbeleid verruimt sterk de focus waarbinnen waterbeleidsvoering vorm krijgt. Immers, gezien het waterbeleid meer en meer betrekking heeft op 'datgene wat zich ook buiten de oevers afspeelt' is het duidelijk dat waterbeleid niet louter een technische aangelegenheid is. Het omgaan met water is een maatschappelijk vraagstuk geworden waarbij zeer uiteenlopende belangen dienen verzoend te worden. Het belang van politieke eindverantwoordelijkheid en aanspreekbaarheid zal dus in de toekomst enkel en alleen maar toenemen.

In het voorstel wordt een transparant model voorgesteld, ook begrijpbaar voor de burger.

Vereenvoudiging intermediair niveau: Omwille van de versnippering van het waterlopenbeheer werden 2 intermediaire niveaus opgericht: 11 bekkenbesturen en 53 waterschappen. Na een rationalisatie van het waterlopenbeheer kunnen provincies de waterschappen tot een meer

pragmatisch georganiseerd en efficiënter overlegforum kunnen uitbouwen. Een vereenvoudiging van het waterlopenbeheer zal het aantal intermediaire structuren beperken én herleiden tot de essentiële proporties.

Quick Wins

Erosiebestrijding

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 1: herwaardering provinciaal bestuursniveau

In het voorjaar van 2009 keurde de Vlaamse overheid het nieuwe erosiebesluit goed (BVR 8/5/2009). Erosie is een zeer belangrijke problematiek in het kader van het landbouwbeleid en het waterlopenbeheer, die dankzij dit uitvoeringsbesluit ook op een structurele basis kan worden aangepakt. In elke provincie die te maken heeft met bodemerosie in hellende gebieden worden al samen met de gemeenten en wateringens initiatieven genomen en bestaat al een vorm van provinciale coördinatie.

Zowel qua democratische legitimiteit, als op basis van het kerntakendebat zijn de provincies als enige bestuursniveau geplaatst om deze coördinatie uit te voeren.

Opmaak deelbekkenbeheerplannen

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 4: intermediair niveau

Er werden 103 deelbekkens afgebakend (BVR 9/9/2005), waarvoor de provinciebesturen vervolgens waterschappen hebben opgericht, 53 in het totaal. De hieraan gekoppelde planvorming (de deelbekkenbeheerplannen) worden door het waterschap opgesteld en goedgekeurd. Een beperking van het aantal plannen op waterschapsniveau (van 103 naar 53) en een beperking van de omvang van de plannen moet leiden tot meer transparantie.

1 beheerplan per waterschap geeft een reductie van het aantal plannen (van 103 naar 53) en een toename van de transparantie.

Strategische doorbraken – quick wins

Landbouw

Quick Wins

Provinciale landbouwdiensten toegang geven tot GBCS databank

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model

Binnen de adviserende rol bij diverse ruimtelijke planningsprocessen tracht het provinciebestuur een leefbare en duurzame landbouw te stimuleren vanuit een gedegen gebiedskennis en een democratische legitimiteit. Het formuleren van een onderbouwd advies wordt ernstig belemmerd

omdat de provincies geen toegang hebben tot essentiële data. Ondertussen zijn alle bedrijf -en perceelsgegevens gecentraliseerd in de unieke GBCS-databank die beheerd en gebruikt wordt door het agentschap van het Vlaams Ministerie van Landbouw en door de VLM. Provinciebesturen krijgen hier geen toegang toe.

Vanuit efficiëntieoverwegingen is het is het vanzelfsprekend dat de provinciale landbouw-administraties kunnen beschikken over dezelfde data als de Vlaamse landbouwadministratie.

Regierol van praktijkcentra inzake demoprojecten

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model

Op basis van het decreet duurzame landbouw (3/3/2004) lanceert de Vlaamse overheid jaarlijks een oproep voor het indienen van demoprojecten. Het doel van deze projecten is landbouwers en tuinders bewust te maken van nieuwe mogelijkheden en ze door demonstraties in de praktijk ingang te doen vinden op de bedrijven. Dit sluit perfect aan bij de doelstelling van de proefcentra. Op basis van de doelstelling van de praktijkcentra is voor hun hierin een regierol weggelegd. Zij garanderen immers een kennisopbouw binnen een structureel kader en een valorisatie op lange termijn.

Demoprojecten passen perfect binnen de core-business van praktijkcentra. Vanuit efficiëntieoverwegingen en het verminderen van versnippering lijkt het dan ook logisch om bij de oproep van dergelijke demoprojecten de praktijkcentra een regierol toe te kennen.

Aanpassing omzendbrief VLIF-steun

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model

Het onderdeel van het VLIF nl. in het kader van steun aan investering in de omkaderingssector van land- en tuinbouw moet een aangepaste besluitvorming krijgen zodat alle proefcentra die met betrekking tot praktijkgericht onderzoek en voorlichting een goede inhoudelijke en uitgebouwde werking hebben én een draagvlak hebben bij de respectievelijke sector aanspraak kunnen maken op investeringssteun. Deze proefcentra kunnen vzw, GPB, EVA of IVA zijn. Hiervoor dient de omzendbrief op basis van het uitvoeringsbesluit eenvoudig aangevuld te worden met deze vermelding.

De juridische structuur van een praktijkcentra is soms een hinderpaal voor het bekomen van investeringssubsidies. Vanuit efficiëntieoverwegingen dient een beoordelingskader worden opgesteld op basis van inhoudelijke criteria.

Strategische doorbraken – quick wins

Milieu

Strategische doorbraken

Operationele aanpak Natuur – en Milieueducatie en Duurzame Ontwikkeling

Toepassing bestuurlijke doorbraak: subsidiariteitstoets

Omschrijving

De provincies pleiten voor een model waarbij de Vlaamse overheid de krijtlijnen, doelstellingen van het beleid inzake Natuur – en Milieueducatie (NME) en Duurzame Ontwikkeling (DO) uittekent en de provincies in staan voor de operationalisering op het terrein. Daarbij zou de Vlaamse overheid geen operationele taken inzake NME en DO meer opnemen.

Het is immers de Vlaamse overheid die de verrommeling inzake NME en DO organiseert door iedereen te “bedienen” (NGO’s, gemeenten, scholen, ...) zonder duidelijke sturing. Deze situatie waarbij het voluntarisme zijn gang kan gaan zorgt voor veel overlapping wat de efficiëntie niet ten goede komt.

Motivering

De provincies zijn voor een operationele aanpak goed geplaatst door hun know how, netwerken, hun nabijheid bij de “consumenten” van NME en DO, wat de efficiëntie ten goede komt.

NME – centra

Omschrijving

Consequent aan het voorstel dat de Vlaamse overheid inzake NME geen operationele taken zou uitoefenen, wordt voorgesteld dat de educatieve centra die momenteel door haar worden uitgebaat aan de provincies zouden worden overgedragen.

Motivering

Dit voorstel sluit niet alleen aan bij de gebiedsgerichte aanpak van de provincies: de betrokken centra liggen bovendien in specifieke, herkenbare gebieden. Bijkomend is dat deze centra dan mede kunnen worden opgenomen in het provinciaal NME – netwerk.

Milieuzorg op School (MOS)

Omschrijving

Milieuzorg op School (MOS) is gebaseerd op overeenkomsten tussen de Vlaamse overheid en de provincies. De onzekerheid die aan overeenkomsten is verbonden, komt de stabiliteit van de werking op termijn niet ten goede. De provincies pleiten er voor dat de Vlaamse overheid op korte termijn uitdrukkelijk bevestigt dat MOS (Milieuzorg op School) een provinciale taak is.

Motivering

Belangrijkste argumenten zijn de door de provincies bereikte resultaten (scholen) en het feit dat de Vlaamse overheid dit nooit op dezelfde geïntegreerde manier als de provincies kan aanpakken.

Bevorderen Duurzame Ontwikkeling

Omschrijving

Het provinciaal beleid inzake Duurzame Ontwikkeling is gegroeid vanuit tal van concrete projecten waarbij meer dan in “klassieke” projecten een geïntegreerde aanpak met andere beleidsaspecten wordt uitgewerkt. Het betreft met andere woorden een erg operationele aanpak. Ondersteuning van de gemeenten in hun duurzaam beleid is daarbij een belangrijk onderdeel. Veel aandacht gaat naar Duurzaam Bouwen waarbij zowel aan gemeenten als aan particulieren advies wordt verleend betreffende duurzaam bouwen. De provincies stellen voor dat de coördinerende operationele rol van de provincies inzake Duurzame Ontwikkeling, zeker wat duurzaam bouwen betreft, door de Vlaamse overheid wordt erkend.

Motivering

De provincies beschikken over een ruim netwerk met de gemeenten, de bedrijfswereld. Bijkomend argument is dat duurzame ontwikkeling een onderdeel vormt van de ondersteuning van de gemeenten in het kader van de Samenwerkingsovereenkomst Milieu. Op zich kunnen de meeste gemeenten advies inzake duurzaam bouwen niet aan hun burgers aanbieden. Via de provincies lukt dat wel. Het is een duidelijke niche waarin de provincies een laboratoriumfunctie vervullen.

Quick win

Doelgroepenbeleid

Toepassing bestuurlijke doorbraak: subsidiariteitstoets

Omschrijving

De provincies hebben hun rol inzake doelgroepenbeleid opgebouwd vanuit een nichefunctie (andere besturen bleken niet aanspreekbaar of voelden zich niet geroepen). Zodoende hebben de provincies naar bedrijven, evenementen, jeugd, enz... natuur- en milieu-initiatieven genomen. Het is bij uitstek een domein waarin een gesloten taakstelling niet kan werken omdat de uitkomst van doelgroepenbeleid het resultaat is van een wisselwerking. De provincies pleiten ervoor om deze labofunctie te kunnen blijven behouden.

Motivering

Indien dat niet kan zullen er ‘unserved audiences’ ontstaan. Een gemiste kans want juist dankzij dit doelgroepenbeleid kan het milieubeleid (ook de doelstellingen en bekommernissen van het Vlaamse Gewest) worden verbreed. Het doelgroepenbeleid is meer dan een forum om te luisteren naar doelgroepen. Dankzij hun flankerend beleid kunnen de provincies zich engageren om projecten te helpen realiseren. Dit is dan ook bij uitstek een zeer actiegericht beleid.

Strategische doorbraken – quick wins

Mobiliteit

Strategische doorbraken

Fietsinfrastructuur

Toepassing bestuurlijke doorbraak: subsidiariteitstoets

Omschrijving

Momenteel worden de fietspaden van het bovenlokaal functioneel fietsrouten netwerk gelegen langs gemeentewegen aangelegd door middelen uit het Fietsfonds (40% door de Vlaamse overheid en 40% door de provincies. De resterende 20 % worden gefinancierd door de gemeente). Voor dit Fonds begroot de Vlaamse overheid voor haar aandeel in principe jaarlijks € 10 miljoen. De provincies stellen voor dat de Vlaamse overheid aangehaalde 10 miljoen euro aan hen overmaakt.

Motivering

Deze overdracht heeft het voordeel dat:

- De realisatie van de fietspaden in hoofde van de gemeenten kan worden versneld omdat nog slechts twee bestuursniveaus betrokken zijn nl. de gemeenten en de provincies;
- De deputatie een duidelijke- en geen met de Vlaamse overheid gedeelde- verantwoordelijkheid heeft, wat de efficiëntie ten goede komt;
- De huidige dubbele controle op het gebruik van deze middelen door zowel de Vlaamse overheid als door de provincie wegvalt. Enkel de provincie staat dan nog in voor deze controle.

De provincies zijn hiertoe goed geplaatst omdat:

- De gemeenten enkel geïnteresseerd zijn in hun eigen stuk van het fietspad en niet noodzakelijk in het geheel (gemeentegrensoverschrijdend) of in fietspaden gelegen langs waterlopen of verlaten spoorwegbeddingen;
- De Vlaamse overheid (ook de gedeconcentreerde diensten) te ver van de realiteit op het terrein staan en de fietsdossiers heel opportunistisch benaderen in functie van de wegenwerken die door haar zelf worden gepland en niet op basis van de prioriteit van de fietsroute, iets waarvoor de provincie wel oog heeft en waarover de deputatie verantwoording aflegt;
- De Vlaamse overheid als wegbeheerder van de gewestwegen eerder denkt in grote schalen, grotere afstanden en volumes en minder oog heeft voor lokale problemen als bv. fietsoversteekplaatsen op hun eigen wegen;
- De provincies fietsbeleid in een ruimer kader plaatsen dan enkel het leggen van het fietspad op zich. Ze hebben ook oog voor milieu – aspecten, sociale veiligheid en inbedding in de omgeving.

Woon – werkverkeer

Toepassing bestuurlijke doorbraak: subsidiariteitstoets

Mobiliteitsmanager “Woon – werkverkeer

Omschrijving

Het beleid van de provincies inzake woon – werkverkeer houdt in essentie drie deeltaken in nl. het aanbieden van een aanspreekpunt voor de bedrijven, projectmatige analyses en begeleiding van bedrijven die daarom vragen en de opvolging van de Pendelfondsdossiers. Momenteel worden deze taken vervuld door “Slimweg” het uniek loket dat een samenwerkingsverband is tussen elke provincie en De Lijn. De provincies stellen voor dat de taak van mobiliteitsmanager/coördinator inzake woon – werkverkeer uitdrukkelijk aan hen toe te wijzen aan de hand van het mobiliteitscharter.

Motivering

De provincies zijn goed geplaatst om deze rol van mobiliteitsmanager op te nemen:

- Grotere bedrijven en KMO's recruterend personeel over de gemeentegrenzen heen;
- De provincies bieden de bedrijven (en bedrijvenzones) een integrale benadering aan met aandacht voor de aspecten van milieu, ruimtelijke ordening, ... en andere flankerende beleidsdomeinen, bieden de bedrijven ook oplossingen op maat aan.

Pendelfonds

Omschrijving

Het Pendelfonds is een Vlaams fonds waaruit bedrijven, op basis van een dossier dat ze daartoe indienen, subsidies kunnen krijgen voor projecten die duurzaam woon – werkverkeer bevorderen. De provincies zijn bij dit fonds betrokken doordat ze bedrijven stimuleren, ondersteunen om projecten in te dienen. De provincies stellen voor de middelen van het Pendelfonds aan de provincies toe te wijzen.

Motivering

Voordeel is het beperken van het aantal operationele beleidsniveaus tot één nl. de provincies waarbij de rol van de Vlaamse overheid er in bestaat de doelstellingen van het beleid inzake woon – werkverkeer te bepalen.

De provincies kunnen de middelen uit het Pendelfonds (op basis van een provinciaal subsidiereglement) duidelijker inzetten voor het woon – werkverkeer waarbij tevens een link kan worden gelegd naar aanliggende beleidsdomeinen.

Buurtwegen

Toepassing bestuurlijke doorbraak: subsidiariteitstoets

Omschrijving

Buurtwegen vormen een beleidsdomein waarin in essentie slechts twee bestuursniveaus een beleid voeren namelijk de gemeenten en de provincies. Daarnaast is er een beroepsmogelijkheid bij de minister tegen de beslissingen van de deputatie.

Om de logica van de twee bestuurslagen inzake buurtwegen door te trekken wordt voorgesteld de beroepsmogelijkheid bij de minister tegen de beslissing van de deputatie (de afschaffing, de verlegging of de opening van buurtwegen) af te schaffen en enkel beroep bij de Raad van State mogelijk te laten.

Motivering

Deze wijziging sluit aan bij de realiteit op het terrein, heeft een bestuurlijke vereenvoudiging tot gevolg omdat het aantal betrokken bestuursniveaus wordt beperkt tot twee.

Actieplan Trage wegen

Toepassing bestuurlijke doorbraak: subsidiariteitstoets

Voorstel

De provincies stellen voor om rond trage wegen een actieplan uit te werken in het kader van het mobiliteitscharter (mobiliteitsdecreet). Naast de formele bevoegdheden inzake buurtwegen is het belangrijk dat de provincies een beleid kunnen voeren en de gemeenten kunnen stimuleren buurtwegen en trage wegen in te zetten rond de lokale mobiliteitsproblematiek. Het actieplan komt tot stand op basis van een taakverdeling en in overleg met de gemeenten en de andere bevoegde wegbeheerders. Het doet geen afbreuk aan de gemeentelijke autonomie maar wil gemeenten ondersteunen die deze moeilijke materie ter harte nemen en hierrond een beleid willen voeren.

Als de regelgeving rond buurt – en voetwegen wordt gewijzigd en/of eventueel uitgebreid naar de trage wegen, willen de provincies erkend worden in hun rol als kenniscentrum rond deze problematiek.

Motivering

Buurtwegen behoren tot het historisch patrimonium. Veel van de buurtwegen, maak de trage wegen (ruiverkavelingswegen, kerkwegels, jaagpaden, oude spoorwegen, ...) hebben een belangrijke functie inzake mobiliteit, voornamelijk op lokaal niveau. De provincies kunnen daartoe een beleid voeren en actief optreden en de gemeenten wijzen op het nut van deze wegen voor de (lokale) mobiliteit. Het thema trage wegen is een niche in de mobiliteitsproblematiek die de provincies in overleg wensen in te vullen. Wat de trage wegen betreft kunnen de provincies de gemeenten ertoe aanzetten deze wegen in te zetten voor woon – school verkeer, woon – werkverkeer, ... Wat de buurtwegen betreft is het belangrijk dat dit patrimonium waar nodig toegankelijk wordt en waar mogelijk behouden blijft voor de toekomst. Vanuit deze visie willen de provincies initiatieven uitwerken om deze wegen te herwaarderen en in te schakelen voor lokale of bovenlokale verplaatsingen. Zij doen dit vanuit hun huidige bevoegdheid inzake buurtwegen en hun ondersteunende rol naar de gemeenten. Bovendien beschikken ze daartoe over de nodige kennis.

Quick Wins

Gebiedsgericht mobiliteitsbeleid

Toepassing bestuurlijke doorbraak: subsidiariteitstoets

Omschrijving

De provincies wensen de mobiliteitsvisies in het Mobiliteitsplan Vlaanderen en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen te vertalen naar mobiliteitsvisies voor deelruimtes waarvoor dan concrete acties en projecten op het terrein kunnen worden opgezet. Om dit mogelijk te maken pleiten de provincies voor het snel ondertekenen van de in het mobiliteitsdecreet vernoemde mobiliteitscharters met de Vlaamse overheid.

Motivering

De provincies zijn goed geplaatst voor het voeren van een gebiedsgericht mobiliteitsbeleid omdat:

- Gebiedsgerichte werking inzake mobiliteit maatwerk is;
- De provincies sneller niches in de mobiliteitsproblematiek detecteren vanuit een geïntegreerde benadering op het terrein en inspelen op nieuwe noden en ontwikkelingen;
- De Vlaamse overheid in haar mobiliteitsbeleid erg infrastructuurgericht is.

Trekker gebiedsgerichte mobiliteitsprojecten

Toepassing bestuurlijke doorbraak: voorstel van bestuurlijk model

Omschrijving

Inzake mobiliteitsbeleid treedt soms de deputatie (gedeputeerde) soms de gouverneur (als commissaris van de regering) op als trekker van gebiedsgerichte mobiliteitsprojecten. Dit is naar duidelijkheid, transparantie en legitimiteit geen goede zaak. De provincies stellen voor tot een taakverdeling te komen waarbij:

- Mobiliteitsprojecten op de maat en volgens de capaciteit en de bevoegdheden van de provincies aan hen worden toegewezen;
- Aan de gouverneur of de Vlaamse administratie als het om grootschalige Vlaamse projecten gaat.

Motivering

Vanuit het standpunt van bestuurlijke duidelijkheid en democratische legitimiteit is het noodzakelijk om tot een duidelijke taakverdeling tussen de gouverneur of Vlaamse administratie enerzijds en de provincie anderzijds te komen. Aan de hand van de charters kunnen hierover taakafspraken worden gemaakt.

Strategische doorbraken – quick wins Ruimtelijke Ordening

Strategische doorbraken

Taakverdeling inzake de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen

Toepassing bestuurlijke doorbraak: subsidiariteitstoets

Omschrijving

De ruimtelijke en bestuurlijke logica in de taakverdeling van de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en afbakeningsplannen is niet altijd evident. Bijvoorbeeld: waar verschilt de afbakening van een regionaalstedelijk gebied (Aalst of Turnhout) fundamenteel met dat van een kleinstedelijk gebied (Dendermonde of Geel). Deze afbakeningen hebben meer ruimtelijke en bestuurlijke kenmerken met elkaar gemeen dan dat ze van elkaar verschillen. Toch gebeurt de afbakening door twee verschillende bestuursniveaus.

De Vlaamse overheid dient de krijtlijnen van het beleid uit te zetten en zich concentreren op de grote gewestelijke of provincieoverschrijdende taken (zoals bijvoorbeeld havengebieden, grote

infrastructuren). De provincies kunnen dan grotendeels instaan voor de uitwerking en invulling van de taken die een gemeentelijke impact hebben.

Motivering

Zo trekt men, gezien de provincies nu reeds de ruimtelijke structuur- en uitvoeringsplannen van alle gemeenten goedkeuren, de beleidslogica van de subsidiariteit door. Dit is in overeenstemming met de subsidiariteit en brengt een vereenvoudiging mee in de bevoegdheidsverdeling.

Vergunningen publiekrechtelijke rechtspersonen

Toepassing bestuurlijke doorbraak: subsidiariteitstoets

Omschrijving

Vergunningen voor aanvragen van lokale besturen (gemeenten, OCMW's, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, kerkfabrieken) en werken van algemeen belang worden momenteel door de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar toegekend.

Motivatie

De provincies stellen voor het subsidiariteitsprincipe consequent toe te passen en deze taken decretaal aan de deputaties toe te wijzen (twee lagen concept). De deputaties verlenen dan (met beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse minister) de vergunningen voor aanvragen van lokale besturen en voor werken van algemeen belang (met uitzondering van werken van bovenlokaal en van Vlaams belang).

Raad voor Vergunningsbetwistingen

Toepassing bestuurlijke doorbraak: op – en herwaardering van het verkozen provinciaal bestuursniveau

Omschrijving

Met het goedkeuren van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) werd de beroepsmogelijkheid tegen de beslissing van de deputatie bij de minister geheel opgeheven en vervangen door een administratief rechtscollege: de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Deze Raad kan de deputatie bevelen om een nieuwe beslissing te nemen onder de door de Raad gestelde voorwaarden. Door de bepalingen van het VCRO wordt tevens de deur open gezet naar een ruime interpretatie van het legaliteitsprincipe waarbij de Raad op de grens met de opportuniteitsbeoordeling komt: "De kennelijke onredelijkheid of onzorgvuldigheid van de toetsing, door de overheid, aan de goede ruimtelijke ordening wordt steeds geacht een middel van openbare orde uit te maken." (Art. 4.8.3 §2).

Zo zou de Raad de facto als een derde beroepstrap gaan fungeren en bredere bevoegdheden krijgen dan de Raad van State.

De provincies stellen dan ook voor deze Raad af te schaffen. Een aanvechten van de legaliteit kan bij de Raad van State.

Motivering

De oprichting van de Raad voor Vergunningsbetwistingen leidt tot het feitelijk invoegen van een derde beroepstrap, die niet democratisch gelegitimeerd is.

Opportuniteitsbeoordeling kan bovendien enkel door een verkozen bestuursorgaan gebeuren. Dat maakt dat deze vergunningverlening democratisch is gelegitimeerd. Als verkozen college maakt de deputatie een integrale afweging. De rol die de Raad voor vergunningsbetwistingen wordt toebedeeld doorbreekt dit.

Het inlassen van deze extra beroepstrap zal bovendien de termijnen doen verlengen i.p.v. doen afnemen, zeker omdat de Raad een uitspraak doet binnen een termijn van orde.

Duidelijke stellingname door de Vlaamse overheid

Doorbraak 3: voorstel van bestuurlijk model

Omschrijving

De deelname van de Vlaamse administraties aan het beleidsproces is door het gebrek aan politieke legitimatie en afstemming niet optimaal waardoor de besluitvorming niet naar behoren verloopt. Daarom formuleren de provincies een tweetal voorstellen die het vlotte verloop van het proces, de snelheid en de kwaliteit van de besluitvorming ten goede komen.

Gemandateerde ambtenaren bij provinciale processen

De Vlaamse ambtenaren zijn in tegenstelling tot de provinciale ambtenaren niet gemandateerd als ze hun advies uitbrengen op een plenaire vergadering. Dit maakt dat het gewestelijk advies soms niet gedragen wordt door de Vlaamse regering tijdens het openbaar onderzoek. Voorstel: de Vlaamse ambtenaren worden gemandateerd als ze naar een plenaire vergadering gaan.

Gecoördineerd gewestelijk advies

De provincies stellen vast dat de gewestelijke advisering van gemeentelijke plannen zelden geïntegreerd is en niet zelden de verschillende gewestelijke adviezen elkaar tegenspreken. Dat maakt dat de besluitvorming in deze dossiers langer en complexer wordt. Voorstel is dat de Vlaamse regering een gecoördineerd advies uitbrengt op basis van de insteken van de verschillende betrokken Vlaamse administraties.

Integrale effectenrapportage

Toepassing bestuurlijke doorbraak: voorstel van bestuurlijk model

Omschrijving

Bij de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan duurt de studiefase vaak minstens even lang als het opmaken van het uitvoeringsplan zelf (MER, Mober, Watertoets, ...). De provincies pleiten er voor om op één moment één integrale effectenrapportage op te stellen.

Motivatie

Het integrale effectenrapport vormt mee de basis voor de motivering van de inhoud van het ruimtelijk uitvoeringsplan en kan samen met het Ruimtelijk Uitvoeringsplan op een plenaire vergadering worden voorgelegd. Daardoor is er geen bijkomende adviesprocedure over het

effectenrapport nodig. Bovendien is dit ook een win – win situatie voor de Vlaamse overheid want die krijgt dan slechts één adviesvraag.

Strategische doorbraken – quick wins Economie

Strategische doorbraken

Verankering van sociaal-economische bovenlokale streekontwikkeling op het provinciale beleidsniveau

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 1: opwaardering van het provinciaal niveau

In de logica van een bestuurlijke vereenvoudiging, waarbij gestreefd wordt naar slechts twee bevoegde bestuursniveaus, zou alles wat verband houdt met sociaal-economische bovenlokale streekontwikkeling op het provinciale beleidsniveau dienen verankerd te worden.

De provincies willen terug naar de basisgedachte achter het interbestuurlijk model en wensen de strikte toepassing van de geest van het RESOC-SERR-ERSV-decreet (beleidsvoorbereiding door provinciale beleidscellen, beleidsbepaling door verkozen democratisch niveau, beleidsuitvoering door provincie (POM), lokale besturen of derden, beleidsadvisering en -overleg door SERR's en RESOC's).

Motivatie:

Een versterkte aansturingsrol van de provincies biedt volgende meerwaarde:

- Betere afstemming van de streekpacten met bovenlokaal beleid met oog voor regionale dynamiek en eigenheid van het streekoverleg. Momenteel zijn de streekpacten zeer regionaal geconcipeerd waardoor er inhoudelijke conflicten kunnen ontstaan tussen de verschillende voorstellen.
- Sterker overleg o.a. over de uitvoering van de streekpacten: concrete projecten staan niet op zich, maar zijn ingebed in een socio-economisch geheel.
- Betere informatiedoorstroming. Momenteel worden ERSV's en provincies nauwelijks geïnformeerd door de Vlaamse overheid en is er onvoldoende gestructureerd overleg tussen de RESOC's en de betrokken besturen.
- Betere aansturing van de RESOC-medewerkers.
- Betreffende het overleg en advies via ERSV/RESOC/SERR kunnen de provincies een oplossing bieden voor herverdelingsvraagstukken, m.a.w. de provincies helpen de totstandkoming van beslissingen, indien de gemeenten er zelf niet uit geraken.
- Minder verrommeling in het middenveld.
- Meer aandacht voor socio-economische aspect in de werking van ERSV/RESOC.
- Gecoördineerd sociaal-economisch beleid.
- Niche-/labofunctie bij uitbouw van een bovenlokaal speerpuntenbeleid.

Bevoegdheidsverdeling bij vergunningenbeleid

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model (vergunningenbeleid)

In het kader van de gebiedsgerichte werking rond economie en ruimtelijke planning, die aan de provincies decretaal werd toegekend, kan efficiëntiewinst geboekt worden, indien de bevoegdheidsverdeling bij het vergunningenbeleid voor kleinhandel overeenkomstig het subsidiariteitsprincipe wordt uitgeklaard. De provincies willen daar hun rol opnemen.

Motivatie:

De provincies bieden volgende meerwaarde:

- Neutrale partner, nabijheid bij stakeholders.
- Betreffende de ondersteuning en uitvoering van kernversterkend en detailhandelsbeleid kunnen de provincies een oplossing bieden voor herverdelingsvraagstukken, m.a.w. de provincies helpen de totstandkoming van beslissingen, indien de gemeenten er zelf niet uit geraken. (Bij de inplanting van een zaak ziet elke gemeente daar voordeel in. Gemeenten zullen daarom niet steeds op objectieve manier de criteria afwegen.)
- Provincies vervullen taken, die niet door intergemeentelijke samenwerkingsverbanden kunnen worden opgenomen. (Politieke consensus onder gemeenten met verschillende coalities is veel moeilijker dan door één deputatie, het principe van “de sterkste wint” zou gelden en dan zijn financieel zwakkere gemeenten de dupe van de sterkere.)
- Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ondersteunen niet het globale economische beleid van gemeenten.
- Terreinkennis.
- Inbedding in de regio waardoor er een politiek draagvlak is. (De inplanting van kleinhandelszaken heeft te maken met mobiliteit, leefbaarheid, tewerkstelling, ... en dat zijn thema's waar de politiek zich moet over uitspreken.)
- Niche-/labofunctie bij het ondersteunen en voeren van een kernversterkend beleid en detailhandelsbeleid.

Regierol voor provincies bij de monitoring van bedrijventerreinen

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model (databaseer)

De ontwikkeling van een permanente monitor, die de relatie tussen de ruimtebehoefte en het ruimteaanbod weergeeft voor de bedrijventerreinen, is absoluut noodzakelijk (zowel gegevensverzameling als-ontsluiting). Agentschap Ondernemen heeft weliswaar de opstelling van een ruimtemonitor opgestart, maar tot op vandaag is dit instrument onvolledig en niet up-to-date. In het kader van de taakstelling van de provincies op het gebied van sociaal-economische streekontwikkeling zijn de provincies als intermediaire besturen uitstekend geplaatst om de regierol bij de monitoring van bedrijventerreinen op provinciaal en streekniveau op te nemen, indien decretaal of op andere wijze een afsprakenmodel tot stand komt. De taakverdeling tussen het AO en de POM's kan afgebouwd worden en de taakstelling kan beter overgeheveld worden naar de provinciebesturen.

Motivatie:

- Reeds opgebouwde expertise: provincies beschikken over logistieke studies 2007-2008 en logistieke platformen of netwerken.
- Neutrale partner.
- Goed geplaatst om partnerschappen af te sluiten met de diverse soorten terreinbeheerders als intercommunales, havenbesturen, POM's, gemeentebesturen en administraties zoals het AO en de Vlaamse en provinciale administraties economie en ruimtelijke planning (afhankelijk van de stakeholders die voor inventarisatie en planning van bedrijventerreinen instaan).

Decretale verankering van taakverdeling binnen sociale economie

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets

Er dient uitgeklaard te worden welke actoren welke rol hebben op het terrein van de sociale economie: de adviseringsrol van SERR/RESOC's, startcentra voor sociale economie, VOSEC, koepelorganisaties van deelsectoren van de sociale economie, werkgeversorganisaties, provincies, lokale besturen, ... Deze taakverdeling dient decretaal verankerd te worden.

Motivatie:

De provincies bieden volgende meerwaarde:

- Nauw contact met de bedrijven binnen de sociale economie - ongeacht de werkvorm - en de lokale besturen.
- Goed geplaatst om informatie door te geven over hele sector.
- Goed geplaatst om de sector te mobiliseren voor initiatieven (promotie van sociale economie, inforondes over beleidsmaatregelen).
- Hefboomfunctie om de leefbaarheid van deze projecten te verhogen (vb. startcentra en begeleiding van sociale economie-bedrijven), zodat ze in een verder stadium kunnen ingeschreven worden in het departement, waar ze thematisch in thuishoren (vb. milieu, mobiliteit, ...)
- Sterke niche-/ labofunctie.
- Bij bevorderen van tewerkstelling van kansengroepen hebben de provincies een herverdelende taak.
- Projecten naar een bovenlokale, gebiedsgerichte schaal heffen.
- Sector- en themagerichte aanpak.
- Bovenlokale invulling van de Europese Lissabonstrategie en het project "Vlaanderen in Actie": hulp vanuit de provincies aan de Vlaamse overheid om de doorbraken 2020 te bereiken.

Interbestuurlijk overleg- en afsprakenmodel bij internationalisering bedrijfsleven

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 5: bestuurlijk model

Volgens het kerntakendebat 2003 is het internationaal acquisitiebeleid een kerntaak voor Flanders Investment & Trade (FIT), maar de provincies wensen uitdrukkelijk op basis van hun expertise bij te dragen tot een succesvoller acquisitiebeleid in een beter overleg- en afsprakenmodel met het Vlaamse niveau.

Motivatie:

De provincies bieden volgende meerwaarde:

- Een historisch gegroeide taak, waardoor expertise en contacten zijn opgebouwd
- Regiomarketing.
- Direct contact met het bestuurlijke niveau van provincies in andere landen.
- Resultaten boeken voor bedrijven o.a. detectie kandidaat-investeerders.
- Ondersteuning voor de Vlaamse overheid bij de aanwezigheidspolitiek in Europees en internationaal verband.
- Maximaal de mogelijkheden laten renderen om de Vlaamse economie te stimuleren.
- Nauwe contacten met intercommunales, havens, steden, POM's...

Strategische doorbraken – quick wins Toerisme

Strategische doorbraken

Eén performant kennis- en datacentrum op Vlaams niveau

Toepassing bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model (databaseer)

De Vlaamse overheid dient één performant kennis- en datacentrum op Vlaams niveau als alternatief voor het Steunpunt Buitenlands Beleid, Toerisme en Recreatie STeR en de ontsluiting van gegevens te voorzien. Het is aangewezen dat de Vlaamse overheid een studiecél koppelt aan een beleidscel op Vlaams departementsniveau (zie NIS op federaal niveau).

Motivatie:

De organisatie en coördinatie van dataverzameling en -ontsluiting (kruisdatabank voor vraag en aanbod) is een taak voor de Vlaamse overheid. De provincies hebben een rol bij de eigenlijke dataverzameling. Door hun contact met de sector kunnen de provincies de sector motiveren om gegevens door te geven, indien de provincies niet meer zouden betrokken zijn, zullen de gegevens minder representatief zijn.

Product- en marktonderzoek is een opdracht voor elk bestuurlijk niveau. Wat betreft het binnenland kunnen de provincies eigen marktonderzoek doen, buitenlandonderzoek is een taak voor de Vlaamse overheid.

Duidelijke taakverdeling analoog aan het impulsprogramma “Kust”

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets

In het kader van impulsprogramma's is er een duidelijke taakverdeling nodig analoog aan de procedures van het impulsprogramma “Kust” zoals recentelijk door de Vlaamse regering goedgekeurd.

Dit garandeert:

- Impulsen met regionaal bereik worden niet langer gecounterd door reglementeringsdrift van de Vlaamse overheid.

- De toekenning van de middelen wordt volgens het toeristisch belang en de toeristische spin-off effecten bekeken.
- Vermindering van versnippering van middelen door een meer geconcentreerde inzet van subsidies en een (gebundelde) inzet van middelen in het kader van erkende regionale strategische plannen en het toekomstig strategisch plan van Vlaanderen.
- De impulsprogramma's vormen het sluitstuk van een overeenkomst tussen de Vlaamse Regering, de lokale besturen (provincies en gemeenten) en de privésector.
- De uitgangspunten van Vlaanderen in Actie (ViA) staan voorop : duurzaamheid, kwaliteit, innovatie, werkgelegenheid en dynamisch ondernemerschap.
- Elk impulsprogramma kadert in het toekomstig strategisch beleidsplan voor Toerisme in Vlaanderen en in het betrokken regionaal strategisch beleidsplan voor toerisme, zoals erkend door Toerisme Vlaanderen.
- De subsidiëring kan enkel gaan naar lokale besturen en erkende toeristische actoren en is gericht op grotere acties met substantiële en duurzame toeristische meerwaarde.
- Binnen elk programma zijn er drie maatregelen. Naar gelang van het programma kunnen ze minder of meer aan bod komen : investeringen, sectorondersteuning, imago-versterkende events en marketing.

Daarmee verbonden is:

Het TRP-besluit ongedaan maken en de middelen via een nieuw besluit gebaseerd op het KB '67 oriënteren naar de regionale impulsprogramma's

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets

Om de versnippering van middelen tegen te gaan, dient het besluit op de toeristisch-recreatieve projecten (TRP) van 2 april 2004 ongedaan gemaakt te worden en de middelen via een nieuw besluit, gebaseerd op het KB '67, te oriënteren naar de regionale impulsprogramma's (en op langere termijn te vervangen door een decreet). De beslissing om projecten voor te dragen voor subsidiëring bij de Minister dient genomen te worden binnen managementcomités die per programma worden opgericht (zie VVP-voorstel reeds aan minister Bourgeois voorgelegd).

Motivatie zie boven (doorbraak 2)

Duidelijke taakverdeling voor marketing

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets

De provincies dringen erop aan om het principe uit het kerntakendebat 2003 in al zijn consequenties toe te passen:

- de marketing in het binnenland is een kerntaak voor de provincies en de kunststeden
- de marketing in het buitenland is een kerntaak voor Toerisme Vlaanderen

Motivatie rol provincies:

- Provincies zijn het best geplaatst voor de regionale planning en de commerciële productontwikkeling van de regio's, dus ook voor de vermarkting van deze regionale producten volgens hun diversiteit.
- De regionale marketing in het binnenland verloopt efficiënt door een gezonde concurrentie tussen de provincies, daardoor stijgt het aandeel van de regio's en dat komt

Vlaanderen in zijn geheel ten goede. Bovendien kan dan dubbel werk (PTO/TVL) vermeden worden.

Motivatie rol Vlaamse overheid:

- De regio's kunnen enkel in het binnenland gepromoot worden, terwijl in het buitenland de regio's niet echt een begrip zijn. Om die reden is Toerisme Vlaanderen (TVL) het best geplaatst om de marketing van Vlaanderen in het buitenland te doen. (Nederland vormt weliswaar een uitzondering, Nederland is een markt waar alle 5 de provincies actief zijn).
- TVL is ook best geplaatst om centrale acties met een mediamix en "above the line-communicatie" te organiseren (vrijblijvende massacommunicatie).
- Nu reeds ressorteert het Vlaams toerismebeleid onder het Departement internationaal Vlaanderen (DIV). Dit toont aan dat de klemtoon op de internationalisering ligt.

Herstructurering Toerisme Vlaanderen

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model

Gezien de structurele problemen in de werking van het (Intern Verzelfstandigd) agentschap Toerisme Vlaanderen (TVL) en de grote nood aan een flexibel, concurrentieel en partnergericht marketingbeleid pleiten de provincies voor een nieuwe juridische vorm voor Toerisme Vlaanderen. Dit hervormd Toerisme Vlaanderen kan de samenwerking van beleidsverantwoordelijken op alle niveaus bevorderen. Een Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA) van privaatrechtelijke vorm zou hiervoor een oplossing kunnen bieden.

Motivatie:

Een Extern Verzelfstandig Agentschap (EVA) biedt volgende belangrijke voordelen:

- Via de Raad van Bestuur de mogelijkheid tot een platform voor politiek overleg tussen de verschillende overheden en grotere inspraak van de beleidsverantwoordelijken voor de drie onderscheiden macroproducten via de Raad van Bestuur (de mogelijkheden tot bijsturing van de AG van een IVA zijn zeer beperkt).
- Eenvoudigere financiële participatie via een privaatrechtelijke structuur.
- Mogelijkheid tot commerciële activiteiten.
- Aantrekken van vakbekwaam personeel.

Verankering van adviesfunctie van provincies bij de erkenning van een toeristisch samenwerkingsverband

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model.

De provincies claimen de verankering van hun adviesfunctie bij de erkenning van een toeristisch samenwerkingsverband door een wijziging van het uitvoeringsbesluit van het decreet houdende de toeristische samenwerkingsverbanden.

Motivatie:

De adviesfunctie van de provincies is gewettigd, indien een toeristisch samenwerkingsverband, dat erkend wordt door de Vlaamse overheid, op lokaal niveau (tussen gemeenten) wordt opgericht en bevoegdheden zou inhouden, die betrekking hebben op de provincies.

Quick Wins

Afbouw strategische plannen voor de regio's op lokaal niveau

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 1: opwaardering van provinciaal niveau (planning)

Steden en gemeenten (behalve de kunststeden) dienen hun eigen beleidsplannen in te schrijven in de regionale beleidsplannen. Indien strategische plannen voor de regio's op lokaal niveau worden gemaakt, dan is dit een taak die aan de provincies toekomt.

Motivatie:

Dit is inhoudelijk efficiënt, want indien steden binnen één regio verschillende beleidsplannen opmaken, dan heerst er concurrentie en zijn die plannen inhoudelijk niet steeds complementair.

Dit is ook financieel efficiënt want het brengt besparingen: het Vlaams subsidiereglement voor gemeenten door Toerisme Vlaanderen (TVL) kan voor andere zaken worden ingezet.

Strategische doorbraken – quick wins Europa

Strategische doorbraken

Een wetgevend decretaal kader van de Vlaamse overheid voor de specificatie/delegatie van bevoegdheden van de provincies met het oog op de oprichting van een Europese Groepering voor territoriale samenwerking (EGTS) en voor de adviesfunctie van de provincies bij de oprichting van een EGTS op hun grondgebied

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model

De Vlaamse overheid voorziet in het juridisch kader voor de oprichting van een EGTS, maar voorziet niet in de specificatie/delegatie van de wettelijk decretale bevoegdheden van de provincies binnen een mogelijke EGTS op hun grondgebied.

Bovendien wensen de provincies de decretale verankering van hun adviesfunctie bij de oprichting van een EGTS op hun grondgebied.

Motivatie: decretaal kader voor de bevoegdheden van de provincies binnen een EGTS op hun grondgebied:

Art. 7, §4 van de Europese Verordening (EG) Nr. 1082/2006 bepaalt dat “de door haar leden aan een EGTS toevertrouwde taken geen betrekking hebben op de uitoefening van publiekrechtelijk toegewezen bevoegdheden”. Daardoor hebben de provincies als lid van een EGTS nauwelijks bevoegdheden. De Vlaamse overheid heeft via een decreet en besluit van 18/01/2008 en gewijzigd op 26/09/2008 voorzien in de mogelijkheid tot oprichting van een EGTS, maar laat na te bepalen welke wettelijk decretale bevoegdheden de provincies binnen een EGTS hebben. Daardoor blijft een EGTS een “lege constructie”. Idealiter zou de Vlaamse overheid daarbij ook aandacht hebben voor de bevoegdheden die provincies buiten onze landsgrenzen hebben in het kader van een EGTS omwille van de directe samenwerking met die provincies.

Motivatie adviesfunctie bij de oprichting van een EGTS op hun grondgebied

- de adviesfunctie van de provincies is gewettigd, indien een EGTS op lokaal niveau (tussen gemeenten) of op thematische basis (bijvoorbeeld rond patiëntenmobiliteit) wordt opgericht en bevoegdheden zou inhouden, die betrekking hebben op de provincies.
- de participatie van de provincies moet mogelijk zijn aangezien er een politiek platform nodig is, waar ALLE bestuursniveaus vertegenwoordigd zijn

Wat zijn de implicaties?

Een decretaal kader voor de specificatie/delegatie van bevoegdheden van de provincies binnen een EGTS alsook de decretale verankering van de adviesfunctie van de provincies bij de oprichting van een EGTS op hun grondgebied vergt wellicht de aanpassing van het decreet i.c. het besluit houdende uitvoering van de Verordening (EG) Nr. 1082/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende een Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS) van 18/01/2008 en gewijzigd op 26/09/2008.

Het programmabeheer van het gebiedsgerichte programma Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) – Doelstelling 2

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 2: subsidiariteitstoets

Vandaag hebben de provincies het medebeheer van het programma EFRO – doelstelling 2, doen de provincies aan projectwerving en –begeleiding, en participeren ze in de cofinanciering van de technische bijstand en van een veelheid van projecten. Voor de toekomstige programmaperiode 2013-2020 claimen de provincies het beheer van dit programma analoog aan de periode 2000-2006. Deze werking heeft haar nut bewezen. Bovendien hebben alle EFRO-projecten een regionale weerslag.

Motivatie:

De provincies bieden de volgende meerwaarde:

- De projecten worden getoetst op hun regionale beleidsrelevantie.
- Een efficiënte werking (de programmasecretariaten Interreg IV A worden goed gerund, de controles leveren goede resultaten).
- Intensieve, fysieke begeleiding van de projectpromotoren en trajectuittippeling via de contactpunten. Deze begeleiding leidt tot een goede screening door de promotoren van het kostenplaatje, waardoor de kosten kunnen beperkt worden, en tot kwalitatieve projecten die maatschappelijk en politiek gedragen zijn.
- Knowhow en expertise in de contactpunten.
- Maatwerk voor complexe problemen: oplossingen voor grensoverschrijdende knelpunten.
- Afstemming op de grensoverschrijdende socio-economische opportuniteiten en speerpunten
- Terreinkennis (contacten met regionale organisaties).

Wat zijn de implicaties?

De toebedeling door de Vlaamse overheid van het programmabeheer aan de provincies in de volgende programmaperiode en de creatie van één Vlaams cofinancieringsfonds.

Oprichting Vlaamse EU-cel

Toepassing bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model

In het kader van efficiënt bestuur is voor een correcte informatiedoorstroming vanuit de Vlaamse overheid interbestuurlijk, periodiek overleg nodig. De provincies wensen een cel op Vlaams niveau als bundeling van knowhow, waarbinnen het Europees beleid gescreend wordt op zijn implicaties voor het provinciale en lokale beleid. Die EU-cel moet bestaan uit een vertegenwoordiging van de provincies (experts structuurfondsen, concurrentieregels, publieksinformatie, ...), VVSG, de Vlaamse permanente vertegenwoordiging, het departement internationaal Vlaanderen, het departement binnenlands bestuur, het Agentschap Ondernemen.

Motivatie: Beleidsvoorbereiding en -implementatie organiseert de Vlaamse overheid onvoldoende in consultatie met gemeenten en provincies

Quick Wins

Regierol binnen de grensoverschrijdende bilaterale samenwerking

Toepassing van bestuurlijke doorbraak 3: bestuurlijk model

Onder grensoverschrijdende bilaterale samenwerking verstaan we de samenwerking met nabijgelegen regio's direct over de grens (in buurlanden). Op basis van Europese regelgeving en internationale verdragen nemen de provincies deze taak al jaren voor hun rekening en wensen deze taak ook te behouden. Meer nog, de provincies claimen de regierol rond alle aspecten van grensoverschrijdende bilaterale samenwerking ("coopération de proximité").

Motivatie voor de rol van de provincies:

- Geografische nabijheid.
- Kennis van de grensregio.
- Regionale verankering.
- Bestuurlijk vertrouwen tussen grensprovincies.
- Politiek netwerk dat garant staat voor een politiek draagvlak voor provinciemandatarissen (de provincieraadsleden zijn de stem van hun streek in de Raad en in het bestuur).
- Ambtelijk netwerk draagt bij tot efficiënte en kwalitatieve projecten.
- Beleving van de grensoverschrijdende realiteit.
- Maatwerk voor complexe problemen: de provincies kunnen problemen oplossen, die het gemeentelijk niveau overstijgen en die voor de Vlaamse overheid te veraf liggen (zoals bepaalde vraagstukken rond ruimtelijke ordening).
- Geïntegreerde werking in tegenstelling tot verkokering van Vlaamse administratie.